

bb. 73. időjárásjelentés

hné/gy/La

1966. január 26.

a meteorológiai intézet jelenti január 26-án, szerdán este:

párás idő

változóan felhős, párás, helyenkint ködös idő, legfeljebb szórványosan előforduló havazásokkal. mérsékelt, időnként megélénkülő szél.

várható legmagasabb nappali hőmérséklet holnap: mínusz 2-
plusz 2 fok között./mti/

.-.

- 44 -

v é g e

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fem-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1966. január 27.

bb 1. vándorkiállítások színházművészetünk jeles képviselőiről - száz éve halt meg egressy gábor, huszonöt éve kabos gyula

s/gk/s mf La

1966. január 27.

a színháztudományi intézet az idén több vándorkiállítást rendez nagy színészegyéniségek, illetve színházművészetünk jeles képviselői halálának évfordulója alkalmából. a rájuk emlékező, egy-egy nagy alakításukat felidézõ fényképekből, színházi plakátokból, jelmezekből összeállított tárlatok anyagát több vidéki színházban kiállítják. a színháztudományi intézet ilyenformán eleveníti föl a száz éve elhunyt egressy gábor emlékét. mivel halálának évfordulója július 30-ra, a színházi holtszezonra esik, úgy tervezik, hogy az emlékkiállítást néhány héttel később, az évad megindulásakor rendezik meg.

egressy gábor, a magyar színházművészet egyik legkiemelkedőbb alakja. rozsnynón kezdte színészi pályáját. a nemzeti színház, amelynek egyik alapító tagja volt, az ő szavaival nyitotta meg kapuit, ugyanis egressy játszotta a költőt az „árpád ébredése”, -ben, leghíresebb szerepeiként a lear királyt, a hamletet, a coriolanust, a machethet, a iv. henriket, a iii. richárdot és petrucchiót jegyezték fel a színházi történetirők.

hetvenöt évvel ezelőtt halt meg csiky gergely író, műfordító, a magyar kritikai realista dráma megteremtője. darabjait ma is játsszák, legutóbb például „a nagytermett, című vígjátékát a vigszínház tűzte műsorára, az udvari kalap, címmel. a fővárosi operettszínház műsorán pedig napjainkban is szerepel egyik leghíresebb darabja, a „nagy mama, „.

/folyt.köv./

- 1 -

bb 1./ vándorkiállítások...../ 1.folyt./s

ugyancsak kiállítást rendeznek kabos gyula halálának 25. évfordulója alkalmából. a kiváló színészt, a nagy komikust a legifjabb nézők, azok is, akik már színpadon nem látták, jól ismerik, hiszen művészetét megőrizte a filmszalag. színpadi alakításait csak a képek őrzik. színészi hírnevét az első világháború idején alapozta meg. játszott szabadkán, nagyváradon, a budapesti király színházban, az operettben, a royal orfeumban, a duna-parti színházban, az andrássy uti színházban, a belvárosban, 1924-26 között a vígszínházban. 1926-tól 1929-ig pedig ismét az operettben. a színház bukása után ebből a társulattól alapította meg a fővárosi művész színházat, amelynek igazgatója lett. a harmincas években már csak egyes szerepekre szerződött a pesti színházba, a budai szinkörbe és más társulatokhoz. 1939-ben az USA-ba emigrált és itt halt meg 1941-ben. a legkülönbözőbb műfajú szerepekben láthatta őt a színházak közönsége. színpadi pályájának emlékét kívánják fölleleveníteni a készülő kiállítással.

a színháztudományi intézet úgy tervezi, hogy a magyar állami operaházzal közösen rendez tárlatot a kitűnő rendező és diszlettervező, oláh gusztáv halálának 10. évfordulója alkalmából. a kétszeres kossuth-díjas kiváló művész, az operaház volt főrendezője, a világhírű színpadkép-tervező münchenben halt meg, miközben az ottani operaházban muszorgszkij „hovanscsina” című operájának bemutatójára készült, amelynek diszleteit ő tervezte./mti/

.-

bb 2. pénteken sárbogárdon sorsolják a Lottót

kf/s vg cz 1966. január 27.

a Lottó 4. játékheti nyerőszámaikat január 28-án, pénteken délelőtt 10 órai kezdettel sárbogárdon sorsolja a sportfogadási és Lottó igazgatóság.

ezuttal ugyancsak sorsolással döntenek el azt is, hogy a hétfői tárgynyeremény húzáson melyik januári játékhat szelvényei vesznek részt./mti/

.-
- 2 -

bb. 3. kicsalogatják a vadakat a dél-dunai szunyog-szigetről

vid ká/sk/gy/cz

1966. január 27.

az országhatár közelében fekvő egyik dunai szigetről - az ugynevezett szunyog-szigetről - az erdészek kicsalogatják a vadakat biztonságos helyre. a nagy sziget erdeiben mintegy 60 szarvas és legalább ugyanennyi őz tartózkodik jelenleg. az erdészek attól tartanak, hogy a duna esetleges télvégi-tavaszeleji áradása elvágna őket a szárazföldtől. ilyen helyzet alakult ki tíz évvel ezelőtt is, az 1956-os jeges árvíznél. a szigetet ugyanis egy földnyelv köti össze a parttal, s ez 700-750 centiméteres árszintnél már víz alá kerül. az értékes vadállományt fokozatosan csalogatják a part közelébe. lucernaszenát szállítottak a szigetre és megfelelő távolságokban - a part irányába - szénakötegeket helyeztek el. noha egyelőre nem fenyeget árvízveszély a dunán, a szoktatótetést már most megkezdtek./mti/

bb. 4. negyedmillió idült beteg gondozása a főváros egészségügyi programjában

i hi/sk/zs/gy/la

1966. január 27.

az idült betegek általános gondozása mindinkább kiszélesedik budapesten - állapították meg a főváros egészségügyét vizsgáló orvosbrigádok. a gyógyító-megelőző ellátásnak ez a korszerű módszere egyelőre öt belgyógyászati jellegű betegség-kategóriára - a szív- és az érrendszer, a légzőrendszer megbetegedéseiben, a magas vérnyomásban, az idült gyomor- és bélbántalmakban, valamint az ugynevezett anyagcsere betegségeken szövetődik - terjed ki. budapest 735 orvosi körzetében két év óta gyűjtik az említett kategóriákba tartozó idült betegek élet- és munkakörülményeire, személyi és családi viszonyaira vonatkozó adatokat, s ezek alapján minden betegről pontos nyilvántartás - kartonrendszerű egészségügyi dokumentáció - készül. a kartonok kitöltését rövidesen megkezdik az orvosi körzetekben. az eddigi felmérés alapján - mintegy 120 000 - 130 000 beteg adataiból már is megállapítható, hogy a gondozottak 70 százaléka 50 éven felüli, s legnagyobb részük férfi. az adatok további részletezése mai életünk egészségügyi problémáinak tükröképe: legtöbben magas vérnyomás miatt kerülnek gondozásba, utánuk a szív- és az érrendszeri betegségeben szenvedők következnek.

a gondozás kiterjesztését, újabb idült betegek felkutatását a körzeti orvosi hálózat folytatja. a számítások szerint végeredményben mintegy 250 000 idült beteget kell majd gondozni. a járóbeteg ellátás új rendszerétől azt várják, hogy a kórházbautalások száma észrevehetően csökken majd. ezt alátámasztják az eddigi eredmények is: a gondozásban részesülő idült betegek ritkábban és rövidebb ideig vannak betegállományban, s örvendetes az is, hogy ahol a gondozást jól végzik, az orvosok csak elvétve találkoznak elhanyagolt, hosszas gyógykezelést igénylő betegekkel./mti/

- 3 -

bb. 5. vetik a karalábé- és káposzta magot a csongrádi kertészek
vid ká/tr/gy/cz 1966. január 27.

csongrád megye kertészettel foglalkozó tsz-eiben mozgalmasak a téli napok is. a szentesi, a Mindszenti, a csanyteleki és a szegvári termelőszövetkezetekben harminc-negyven fős brigádok dolgoznak, készítik a melegágyakat, vetik a korai zöldségféléket, a karalábé- és a káposzta magját. a magvetéssel egyidőben a szövetkezetek megyei értékesítő központjának termelési osztályán befejezéshez közelednek a primőr szerződés-kötések, a szentesi korai karalábét ötszázötven holdon termesztik az idén, s ezt a területet már csaknem teljes egészében lekötötték. fejéskáposztából 12 százalékkal túlteljesítették az előirányzatot. ez utóbbi zöldségféle termelése iránti növekvő érdeklődés azzal magyarázható, hogy a fejéskáposztának kisebb a palántaszükséglete, ültetése, szedése, csomagolása könnyebb, ezenkívül nemcsak a hazai piacokon kelendő, hanem szinte korlátlan mennyiségben exportálható./mti/

bb.6. a gyógyszeripar és külkereskedelem közös devizaérdekeltségének bevezetését készítik elő

i sz/sk n vg 1966. január 27.

a közös devizaérdekeltség bevezetésére a medimpex és a gyógyszeripari tröszt együttes javaslatot terjesztett az illetékes szervek, az országos tervhivatal, továbbá a külkereskedelmi és nehézipari minisztérium elé.

a külkereskedelmi vállalatok egyrésze tavaly néhány gyárral már folytatott hasonló kísérleteket, de most egy egész iparágban kívánják kipróbálni azt a módszert, hogy a munka legfőbb mércéje a gazdaságosság, illetve a hazai igények kielégítésén túl a devizabevétel alakulása legyen.

a medimpex és a gyógyszergyárak eddig is szoros kapcsolatot tartottak fenn, csaknem egy évtized működik az ipar, a külkereskedelem és a tudományos kutatás vezetőiből álló igazgató tanács és most ezt az eredményes együttműködést kívánják tovább fejleszteni. amint azt a javaslat is tartalmazza, a közös devizaérdekeltséget a jelenlegi szervezeti keretek között akarják megvalósítani.

a gyárak a külkereskedelemmel együtt közös termelési és értékesítési programot dolgoznak majd ki. az iparban és a külkereskedelemben azonosak lesznek a prémiumfeltételek, közös érdek lesz, hogy jobban alkalmazkodjanak a piaci viszonyokhoz, annak a 70 országnak az igényeihez, amelyek a medimpex-nek jelenleg is vevői. előtérbe kerül majd az anyagokkal való maximális takarékoság és egy sor olyan tényező, mint például a csomagolás korszerűsítése, a legkedvezőbb fuvartételek kidolgozása, - amelyek mind hozzájárulhatnak a devizabevétel fokozásához. a többletdeviza egy részét szintén devizában visszakapják majd a gyógyszergyárak és ezért a termelés korszerűsítéséhez gépeket, a kísérletekhez különböző eszközöket szerezhetnek be.

az új gazdasági irányítási, illetve elszámolási rendszerre vonatkozó javaslatot az igazgatói tanács legutóbbi ülésén ismertették, s az érdekelteknek az a véleményük, hogy az elképzelések valóra válthatók és kedvezően hatnak majd a gyógyszerexport fokozására. a jövőben nem elsősorban a kivitelre kerülő gyógyszer mennyiségének növelésére, hanem az értékesebb, gazdaságosabb készítmények gyártására összpontosítják a figyelmet. ez azért is jelentős mert jelenleg a gyógyszerkivitel a külkereskedelem össz-exportjának 5 százalékát képezi./mti/

bb. 5. vetik a karalábé- és káposzta magot a csongrádi kertészek
vid ká/tr/gy/cz 1966. január 27.

csongrád megye kertészettel foglalkozó tsz-eiben mozgalmak a téli napok is. a szentesi, a Mindszenti, a csanyteleki és a szegvári termelőszövetkezetekben harminc-negyven fős brigádok dolgoznak, készítik a melegágyakat, vetik a korai zöldségféléket, a karalábé- és a káposzta magját. a magvetéssel egyidőben a szövetkezetek megyei értékesítő központjának termelési osztályán befejezéshez közelednek a primőr szerződés-kötések, a szentesi korai karalábét ötszázötven holdon termesztik az idén, s ezt a területet már csaknem teljes egészében lekötötték. fejéskáposztából 12 százalékkal túlteljesítették az előirányzatot. ez utóbbi zöldségféle termelése iránti növekvő érdeklődés azzal magyarázható, hogy a fejéskáposztának kisebb a palántaszükséglete, ültetése, szedése, csomagolása könnyebb, ezenkívül nemcsak a hazai piacokon kelendő, hanem szinte korlátlan mennyiségben exportálható./mti/

bb.6. a gyógyszeripar és külkereskedelem közös devizaérdekeltségének bevezetését készítik elő

i sz/sk n vg 1966. január 27.

a közös devizaérdekeltség bevezetésére a medimpex és a gyógyszeripari tröszt együttes javaslatot terjesztett az illetékes szervek, az országos tervhivatal, továbbá a külkereskedelmi és nehézipari minisztérium elé.

a külkereskedelmi vállalatok egyrésze tavaly néhány gyárral már folytatott hasonló kísérleteket, de most egy egész iparágban kívánják kipróbálni azt a módszert, hogy a munka legfőbb mércéje a gazdaságosság, illetve a hazai igények kielégítésén túl a devizabevétel alakulása legyen.

a medimpex és a gyógyszergyárak eddig is szoros kapcsolatot tartottak fenn, csaknem egy évtized működik az ipar, a külkereskedelem és a tudományos kutatás vezetőiből álló igazgató tanács és most ezt az eredményes együttműködést kívánják tovább fejleszteni. amint azt a javaslat is tartalmazza, a közös devizaérdekeltséget a jelenlegi szervezeti keretek között akarják megvalósítani.

a gyárak a külkereskedelemmel együtt közös termelési és értékesítési programot dolgoznak majd ki. az iparban és a külkereskedelemben azonosak lesznek a prémiumfeltételek, közös érekek lesz, hogy jobban alkalmazkodjanak a piaci viszonyokhoz, annak a 70 országnak az igényeihez, amelyek a medimpex-nek jelenleg is vevői. előtérbe kerül majd az anyagokkal való maximális takarékoskosság és egy sor olyan tényező, mint például a csomagolás korszerűsítése, a legkedvezőbb fuvarfeltételek kidolgozása, - amelyek mind hozzájárulhatnak a devizabevétel fokozásához. a többletdevizga egy részét szintén devizában visszakapják majd a gyógyszergyárak és ezért a termelés korszerűsítéséhez gépeket, a kísérletekhez különböző eszközöket szerezhetnek be.

az új gazdasági irányítási, illetve elszámolási rendszerre vonatkozó javaslatot az igazgatói tanács legutóbbi ülésén ismertették, s az érdekelteknek az a véleményük, hogy az elképzelések valóra válthatók és kedvezően hatnak majd a gyógyszerexport fokozására. a jövőben nem elsősorban a kivitelre kerülő gyógyszer mennyiségének növelésére, hanem az értékesebb, gazdaságosabb készítmények gyártására összpontosítják a figyelmet. ez azért is jelentős mert jelenleg a gyógyszerkivitel a külkereskedelem össz-exportjának 5 százalékát képezi./mti/

bb.7. újabb 700 felvonót szállítunk külföldre

i sl/sk n ki 1966. január 27.

az ugynevezett gyűjtővezérléses liftek megjelenése óta a magyar felvonók iránt megnőtt a külföldi kereslet, ezek az újfajta felvonók bármely emeletről hívhatók, s a hívás sorrendjétől függetlenül a legésszerűbb sorrendben állnak meg a hívó emeleten. e berendezések a hagyományos magyar felvonók iránt is felkeltették a figyelmet, s az idén már majdnem 700 liftre érkezett rendelés külföldről. legnagyobb vásárlónk a szovjetunió, ahova 1966-ban 600 felvonót szállítunk, ebből 15 gyűjtővezérléses lesz. ez a 15 is viszonylag nagy tételnek számít, mert egy ilyen felvonó értéke eléri a 600.000 forintot.

az exporttal egyidőben hazai célokra is készül 300 felvonó, ebből azonban csak kettő lesz gyűjtővezérléses. az egyiket a külkereskedelem kossuth lajos utcai új irodaházában, a másikat a budafoki kísérleti lakótelepen szerelik fel.

a hajtómű- és felvonógyár említett feladatain kívül további exportot is kész vállalni, s kilátásban is van újabb nagy szovjet rendelés. a gyűjtővezérléses felvonók egy újabb változatából további 15 példányt vásárolna a szovjetunió. ez a változat még gyorsabb az első típusnál, másodpercenként nem 1,5 hanem 2,5-3 méteres sebességgel, tehát rendkívül gyorsan halad. ahhoz azonban, hogy ez az üzlet létrejöjjön, az egyesült villamos-gépgyár, a ganz villamossági művek és a villamos automatika intézet közreműködésére is szükség van. ezek a vállalatok még nem adtak végleges választ, hogy a gyors felvonókhöz tudnak-e szállítani egyenáramu gépsorokat, nagy egyenáramu motorokat és hajtás-szabályozó automatákat./mti/

..

bb.8. bántalmazta az ellenőrt - háromhónapi szabadságvesztés

i bc/gg n zs 1966. január 27.

tóth béla, 22 éves anyaggazdálkodási előadó egy 12-es villamoson utazott és a visevágrádi utcai végállomásnál szabálytalanul, az ellenkező oldalon szállt le, ezért az ellenőr figyelmeztette. tóth szóváltásba keveredett vele, majd az ellenőr arcába ütött. ezután el akart tűnni a helyszínről, de ebben megakadályozták.

a központi kerületi bíróság tóth bélát hivatalos személy elleni erőszakért háromhónapi szabadságvesztésre ítélte, s elrendelte a vele szemben súlyos testi sértésért korábban kiszabott háromhónapi felfüggesztett szabadságvesztés végrehajtását./mti/

8.25/-n

9.50 Be

..

-6-

le

bb.9. egy év alatt 2,662.000.000 forint értékű javító-szolgáltató munkát végeztek a kisiparosok

i sz/tr n vg 1966. január 27.

a kiosk-ban elkészült a kisiparosok múltévi munkájának összesítéséről szóló jelentés. amint ebből kitűnik, a magánkisiparosok egy év alatt a helyiipar-politikai tervekben 2,662.000.000 forint értékű munkát vállaltak, tehát ilyen összegben végeztek javító-szolgáltató, karbantartó munkát a lakosság részére. a helyiiparpolitikai tervben megjelölt feladatokat mintegy 160 millió forinttal túlteljesítették. ezt az a körülmény is elősegítette, hogy sikerült a kisiparosok létszámának csökkentését megállítani, sőt 1965-ben már növekedett is számuk. ebben az időszakban 4.250 iparjogositvány szűnt meg, de ugyanakkor 8.513 új iparjogositványt adtak ki. a kisiparosok foglalkoztatottak létszámát növeli, hogy jelenleg több mint 12.000 ipari tanuló nevelnek.

ennek ellenére a falvak lakosságának igényeit még korántsem tudják kielégíteni, bár a falusi iparosok száma tavaly több mint 3.500-zal gyarapodott. az eddigi felmérések szerint a megyék többségében, de főleg baranya, komárom és tolna megyében van nagy szükség újabb mesteremberek munkájára. miután a helyiipar területén jelentkező javító-szolgáltató és karbantartó tevékenység 45-50 százalékát magánkisiparosok végzik el, 1966-ra 2,759.000.000 forintban állapították meg az ilyen jellegű kisipari munkák értékét. a kiosk nagy gondot fordít arra, hogy a lakosság elégedett legyen a kisiparosok működésével és a munka minőségével szemben se merüljenek fel kifogások. ezért a szervezet számos szakmai továbbképző tanfolyamot indított, s azokon a múlt évben 14.000 kisiparos vett részt./mti/

..

bb.10. párizsban kiállítják a miskolci herman ottó muzeum két értékes régészeti leletét

vid/sk n fm 1966. január 27.

a miskolci herman ottó muzeum őskori anyagának két legértékesebb darabját az idén megrendezendő párizsi magyar kiállításon is bemutatják.

elküldik a kiállításra azt a szkita kori bronztükröt, amely a muhi község melletti szkita temető feltárásakor került elő. a mintegy 2500 éves, 20 centiméter átmérőjű bronztükör nyelét állatfigurával díszítette egykori készítője. /folyt.köv./

8.30/-n

9.50 Be

-7-

le

b

b.10./ párizsban...1. folyt./ n

bemutatják a miskolci muzeum kincsei közül a center község határában utépitésnél előkerült emberalaku urnát is. a régészek megállapítása szerint mintegy 4000 éves és a rézkorban az elhunytak hamvait helyezték el benne. hazánkban máshol ilyen lelet nem került elő, s a szakirodalom egyedül kisásziában talált emberformájú urnákat ismer. /mti/

..

bb.11. harmincezer tojás egy háztáji gazdaságból

vid/ká/sk n cz 1966. január 27.

a baranya megyei bolyban „háztáji rekord”, -ot állított fel izmendi jánosné gazdaasszony. egy esztendő alatt - 1965-ben - 30.000 tojást adott el a helybeli földművelésszövetkezetnek. az ügyes, szorgalmas asszony két évvel ezelőtt nagy tojáshozamú, intenzív fajta- a kanadában kitenyésztett és a bárri baromfinemesítő telepen szaporított shaver- tartására tért át. állandóan 170-180 tyukot tart és megfelelő körülmények biztosításával, szakszerű takarmányozással még most, télen is 70-80 százalékos termelést sikerült elérnie. az idén szakcsoport alakult bolyban, amelynek izmendi jánosné is tagja lett és így hozzájuthat a tyukjai számára szükséges koncentrált tojótáphoz. számítása szerint ebben az évben még több tojást -legalább harmincöt ezret - ad el háztáji gazdaságból. /mti/

..

bb.12. öt országban vizsgálják az új kukorica sztár

vid/ká tr n cz 1966. január 27.

dr. berzsenyi jánosics lászló tudományos főmunkatárs és gyulavári oszkár tudományos munkatárs, a keszthelyi agrártudományi főiskola növénynevelési értékes új kukorica hibridet állítottak elő. a keszthelyi kollektív 1. elnevezésű fajtajelölt jól szerepelt a bakony, vas és zala megye hűvös vidékein, azokon a hegyoldalakon, ahol a kukorica egyébként gyenge termést ad. ausztriában is kipróbálták kedvezőtlen adottságok mellett, s ott 31,3 mázsát adott holdanként. a hibrid egyik szülője a jelenleg is exportált, s a külföldön igen népszerű aranyözön. ezzel is magyarázható, hogy egyre nagyobb az érdeklődés iránta. az értékes fajtajelölt vetőmagját öt országba postázta a keszthelyi agrártudományi főiskola. kísérleti parcellán termesztik az idén a szovjetunióban, lengyelországban, a német demokratikus köztársaságban, angliában és ausztriában. hazai elszaporításra keszthelyen állítanak elő vetőmagot. /mti/

..

le

8.35/-n

9.50 Be

-8-

bb 13. ujjabb ezer hold gyümölcsös fordul termőre szabolicsban

vid ká/sk szb ká

1966. január 27.

a napsütéses időben a szabolicsi kertészek kivonultak a gyümölcsöskertekbe: éles olókkal és késekkel eltávolítják a gomba- és vírus betegségekkel fertőzött ágrészeket, hajtásokat. a számítások szerint a megye 52 000 hold gyümölcsösében csaknem hárommillió fát kell ápolniok az első tavaszi permetezésig. különös gondot fordítanak az öt évvel ezelőtt ültetett gyümölcsfákra. ezek - ezer holdon - az idén érlelik első jelentősebb termésüket. a termőre forduló kertekben a szövetkezeti munkabrigádok a hajtások visszavágásával kényyszerítik a kis fákat erőteljesebb növekedésre és a termőrészek kialakítására. ez a nagy szakértelmet igénylő munka a legjobb szakmunkások feladata. ettől függ ugyanis a fák élettartama és a termés folyamatossága. /mti/

..

bb 14. a fejtések gépesítését állították a tudományos és kutatási program középpontjába a borsodi szénbányászati trösztnél

vid lk szb ki

1966. január 27.

a borsodi szénbányászati trösztnél elkészítették az ideai tudományos és kutatási programot. a tervet a tröszt mérnökei a miskolci nevezézipari műszaki egyetem bányaművelési tanszékének munkatársival közösen hajtják végre. a műszaki fejlesztésen belül elsősorban a fejtések gépesítésére törekszenek.

előként valósítják meg a csehszlovák gyártmányú, két fejtőrészből álló maróhengerrel az ormosi 6-os aknán a 2,5 méter vastag széntelep teljes vastagságban történő leművelését. eddig az ilyen vastagságú széntelepeket vagy több rétegben, vagy csak utánrobbantással tudták lefejteni. az új géphez félautomata acéltámokat használnak majd. az új rendszerű gépesített fejtés gazdaságosabb termelést tesz lehetővé.

/folyt.köv./

le

8.40/-n

9.50 Be

-9-

bb 14. /a fejtések gépesítését... 1. folyt./- szb

a terv-tárói másfél méteres vékonytelepi frontfejtésen a termelékenység növelése az elsődleges cél. ezt a lengyel gyártmányú, maróhengerrel kombinált, önjáró támokkal felszerelt frontfejtéssel érik el. itt ugyanis a legnagyobb fizikai erőfeszítést és a legtovább tartó munkát éppen az ácsolatok kiszérése majd újbóli felállítása jelentette. a tervek szerint a front előrehaladási sebességét az átlagos 1,3 méterrel 3 méterre növelhetik.

gépesített réseléssel kísérleteznek majd az edelényi bányüzem 2-es aknájában. a réselőgépet azonban az eddigi-ektől eltérően a frontfejtés közepén felállított acéloszlophoz erősítik, s innen halad majd jobbra és balra. az oszlophoz erősítésnek az az előnye, hogy váltakozó magasságban bír részt vágni a szénfalban. ebben a bányában egy tonna szén lerobbantásához jelenleg 6 kiló robbantóanyagot használnak fel, csaknem kétszeresét a trösztí átlagnak. az új eljárással olcsóbban termelnek és darabosabb, tehát értékesebb szenet kapnak. /mti/

--

bb 15. újabb 29. zalai községben cserélik ki a háztáji baromfiállományt

vid ká/tr szb ká

1966. január 27.

a zalai termelőszövetkezeti tagok háztáji gazdaságukból sok árut értékesítenek. a felvásárlásra kerülő tojásnak például mintegy kilencven százalékát a háztáji gazdaságok adják. a földművesszövetkezetek közreműködésével az elmúlt évben 28 zalai község háztáji gazdaságaiban kicserélték a vegyes baromfiállományt a nagyobb hozami new-hampshirei fajtára. ezekben a községekben a korábbihoz képest megnövekedett a tojástermelés. ebben az évben további 29 község háztáji baromfiállományát cserélik ki, s ehhez a földművesszövetkezetek százharmincezer naposcsibét szállítanak. /mti/

--

8.45/-n

8.55 Be

-10-

bb 16. csésze-automaták a hódmezővásárhelyi majolikagyárban

vid lk szb ki

1966. január 27.

a hódmezővásárhelyi majolikagyárban évről-évre korszerűbb feltételek között készítik a jellegzetes disztárgyakat, használati eszközöket. ezekben a napokban szerelik a modern, csészegyártó berendezést, amely önműködően készíti majd a kávéscsészéket. a tervek szerint az eddigi évi ötvenezer-hatvenezer csésze helyett az idén ennek kétszeresét gyárthatják. /mti/

--

bb 17. a szarvasmarhatenyésztés fejlesztését szolgálja az őrség-hetési talajjavítás és vízrendezés

vid ká/tr szb ká

1966. január 27.

a nyugat-zalai vizgazdálkodási és talajvédelmi társulat ebben az esztendőben 22 millió forint értékű komplex talajjavítási és általános vízrendezési munkát végez hetés, göcsej vidékén és az őrségben. az idei munka zömmel a szarvasmarhatenyésztést fejlesztését szolgálja, mivel elsősorban a rétek víztelenítésére és a legelők javítására összpontosítják az erőket. több mint nyolc és félmillió forintot fordítanak a rétek víztelenítésére, a belső árokrendszerek kiépítésére. összesen mintegy 70 000 folyóméter árkot húznak. háromszázezer forint ráfordítással hat göcseji, illetve hetésvidéki község határában villanypáztorral felszerelt mintalegelőt alakítanak ki. ezeket a területeket már víztelenítették, megtisztították a bokroktól, felülvetették és mészszapal, műtrágyával javították.

a társulat működési területén a téli hetekben sem szünetel a munka: szállítják a földekre a különböző talajjavítóanyagokat, s előkészítik a nagyobb vízrendezést. a rét- és legelőjavításon kívül több mint hétezer hold szántóföld kémiai javítására és ezer hold mélytalajlazításra kerül sor. ezenkívül a víztelenített területeken 97 kisebb-nagyobb hidat építenek. /mti/

--

8.48/- szb

9.55 Be

-11-

le

bb 18. ingyenes kékesi kirándulást sorsol ki az ibusz
vasárnap a századik sibuszon

t tz/bog szb ki

1966. január 27.

vasárnap reggel indítja századik sibuszát a mátrába az
ibusz. ezek a buszok mátraháza és kékestető között négy in-
gajaratot bonyolítanak le. több mint négyezer sportolóval
eddig összesen csaknem huszonöt ezer kilométert tettek meg.

a vasárnapi „jubileumot”, sorsolással ünneplik meg.
a szerencsés nyertes ingyen vehet részt a legközelebbi ké-
kesi sibuszos kiránduláson. /mti/

11.12/-n

11.50 Be

-12-

le

bb 19. básti Lajos színművész

sze szb -cz

1966. január 27.

január 30-án délután fél 4-kor előadást tart a 19. század ma-
gyar költészetéről, irodalmáról. közreműködik Róhmán Henrik
hárfaművész. az előadás helye: Csepel Csillag-telep, Radnóti
Miklós művelődési otthon. /mti/

bb 20. napirenden a takarmányprobléma megoldása

cs/bog szb ká

1966. január 27.

a földművelésügyi minisztérium és az agrártudományi egye-
sület csütörtökön a technika házában tanácskozást rendezett.
a takarmánytermesztési és felhasználási kérdéseket a legsür-
getőbb tennivalókat vitatták meg a tudományos kutató és a gy-
akorlati szakemberek. Keserű János földművelésügyi miniszter-
helyettes megnyitó beszédében hangsúlyozta, hogy állattenyészté-
sünk nagyobb ütemű fejlesztésének főakadálya a krónikus ta-
karmányhiány: a szükségletek 10-15 százalékát nem tudják fe-
dezni. az állandó fehérje takarmányhiány különösen a növendék
állatok nevelésében és a tejtermelésben jelent igen nagy ne-
hézséget. sürgősen korszerű alapokra kell tehát helyezniünk
egész takarmánytermesztésünket.

Dr. Kurnik Ernő egyetemi tanár, a délkelet-dunántúli
mezőgazdasági kísérleti intézet igazgatója az ország takar-
mánytermesztésének jelenlegi rendszerét, szerkezeti hiányos-
ságait, a probléma megoldására kínálkozó jó lehetőségeket, a
kezdeti eredményeket ismertette. az előadásokat a tudományos
kutatók és gyakorlati szakemberek felszólalásai követték. /mti/

11.55/-n Be

-13-

le

bb 21. a ciprusi bányászszakszervezet főtitkárának látogatása a mecseki szénmedencében

vid sze szb ki

1966. január 27.

a mecseki szénbányászati tröszt vendégeként négy napot töltött baranyában christofis lasettas, a ciprusi bányászszakszervezet főtitkára. megismerkedett a szénmedence fejlődésével, a munkásvédelem és a bányaegészségügy helyzetével. felkereste a kutatási osztályt, megtekintette az ország legmélyebbre tervezett bányáját, a komlói zobák-aknát. tanulmányozta a sikondi éjjeli szanatórium életét, munkáját, majd látogatása befejezéseként csütörtökön a szénbányászok harkányi gyógyüdüdjét kereste fel. /mti/

--

bb 22. fonótanulók jelentkezhetnek a február elején kezdődő tanfolyamra

1 sz/lk szb vg

1966. január 27.

a textilgyárak ebben az évben 900 szakmunkással kívánják gyarapítani a dolgozók létszámát, és az utánpótlásról az ipari tanulóképzés útján gondoskodnak. a budapesten február elején induló tanfolyamra még nagy számban vesznek fel fonótanulóknak 15. életévüket betöltött lányokat, akik a lőrinci fonóban működő pamutipari tanulóiskolában /gyömrői ut 85-91./ jelentkezhetnek. ezt a szakmát egy év alatt sajátítják el, az első öt hónapban tanműhelyekben, illetve a gyárakban erre a célra kijelölt gépcsoportoknál történik az oktatás, majd később a fiatalok a lakóhelyükhöz legközelebb eső gyárba kerülnek. /mti/

--

12.55/-n

13.25 Be

-14-

bb 23. időjárásjelentés

sze szb

1966. január 27.

a meteorológiai intézet jelenti 1966. január 27-én, csütörtökön délben:

mérsékeltlen hideg idő

az atlanti óceán, valamint a földközi tenger vidékéről érkező enyhe légtömegek vonulási iránya módosult. ezért az enyhülési folyamat ma hajnalig elsősorban nyugat-európában, közép-európa nyugati részein és a földközi tenger keleti medencéjében éreztette hatását. hazánkban tegnap nyugati és északnyugati megyékben borult, máshol változóan felhős, párás idő volt. a dunántul nyugati felében jelentéktelen mennyiségű hó hullott. a hőmérséklet napközben plusz 3 - minusz 3 fokig emelkedett. ma hajnalra a nyugati határmegyékben minusz 1 - minusz 5, az ország többi részén általában minusz 5 - minusz 12, az északi hegyvidéken egy-két helyen minusz 13 - minusz 16 fokig hült le a levegő. a hótakaró vastagságában az elmúlt 24 óra folyamán lényeges változás nem történt, de a hegyeinket borító hótakaró minősége romlott, a hó felszine kérges, jeges. ma délelőtt jobbra borult volt az idő, az ország északi feléből szórványosan kisebb havazásokat jelentettek. a hőmérséklet 11 órakor minusz 1 - minusz 5 fok között váltakozott.

budapesten szerdán a hőmérséklet napi középértéke minusz 2,0 fok volt, 1,0 fokkal alacsonyabb, mint a sokévi átlag.

ma 12 órakor a hőmérséklet budapesten minusz 2 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 765 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

várható időjárás péntek estig: változóan felhős, párás, helyenként ködös idő, szórványosan előforduló kisebb havazással. éjszaka gyenge, napközben mérsékelt szél. a hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz.

várható legalacsonyabb éjszakai hőmérséklet általában minusz 5 - minusz 10 fok között, egy-két helyen minusz 15 fok közelében, legmagasabb nappali hőmérséklet holnap 0 - minusz 5 fok között.

a duna vízállása 200 centiméter budapesten. /mti/

--

13.00/-n

13.25 Be

15
-14-

le

bb 24. hazaérkezett a kisz-küldöttség nicosiából a divsz ülészakáról - nádasdi józsef nyilatkozata

t fe/sze szb -cz

1966. január 27.

csütörtökön hazaérkezett a divsz végrehajtó bizottságának nicosiában megtartott ülészakán résztvevő magyar ifjúsági küldöttség. a delegáció tagjait a ferihegyi repülőtéren pataki lászló, a kisz kb titkára és szücs pál, a központi bizottság nemzetközi osztályának vezetője üdvözölte.

nádasdi józsef, a kisz központi bizottságának titkára, a magyar küldöttség vezetője hazaérkezésekor nyilatkozott az mti munkatársának:

- a divsz végrehajtó bizottsága cyprus fővárosában megtartott ötnapos ülészakán két kérdést vitatott meg: az ifjúság szolidaritásának kérdését a harcoló vietnami néppel és a divsz közgyűlésének előkészítését. a végrehajtó bizottság tagjai egyhanguan foglaltak állást a vietnami nép iránti szolidaritás kérdésében. a résztvevők helyeslésével találkozott az a magyar javaslat, amely szerint a magyar filmesekből, rádióriporterekből és újságírókból álló munkacsoportot küldenek ki vietnamba. a helyszínen filmszalagra rögzítik az amerikai agresszorok által elkövetett embertelen cselekedeteket, amelyeket a szabadságáért küzdő vietnami harcosok, a védtelen gyermekek és anyák ellen elkövetnek. az így összegyűjtött képek és írásos anyagot fehér-könyvben jelentetik meg. a végrehajtó bizottság a második napirendi pontban ugyancsak magyar javaslatra úgy döntött, hogy a divsz soron következő 7. konferenciáját bulgáriában rendezik meg. a konferencia fő témája: a divsz akcióegységének megszilárdítása és kiszélesítése. a divsz ugyanis egyik fő feladatának tartja, hogy mindazokkal az ifjúsági mozgalmakkal, amelyek bár nem tagjai a divsz-nek de számos kérdésben, így többek között a vietnami agresszió beszüntetésének kérdésében egyetértenek - együttműködjen. a konferencia a továbbiakban napirendre tűzi majd a divsz munkamódszereinek további megjavítását, a különböző kontinensek ifjúsági szövetségei közötti együttműködés elmélyítését. e napirendet a végrehajtó bizottság - egy-két küldött kivételével egyhanguan fogadta el.

/folyt.köv./

13.44/-n

-16-

bb 24. / azaérkezett... 1. folyt./- szb

nádasdi józsef a továbbiakban még elmondotta, hogy a divsz végrehajtó bizottsága elhatározta, hogy a vietnami kérdés megvitatása céljából tavasszal világifjúsági konferenciát hív egybe phenjanba. végül hangsúlyozta, hogy az ülészakáról felhívással fordultak a világ ifjúságához: a béke, a barátság és a népek közötti szolidaritás szellemében készüljenek fel az accrában megrendezendő 9. világifjúsági találkozóra. /mti/

bb 25. meghalt miskolc legöregebb embere

vid sze szb hk

1966. január 27.

miskolc legöregebb embere, idős lőrincz jános nyugdíjas vasutas életének 101. évében meghalt. idős lőrincz jánost kiterjedt rokonság, öt gyermeke, 18 unokája és 13 dédunokája gyászolja. /mti/

13.50/-n

-17-

bb 26. gépkocsi nyereménybetétkönyv sorsolás február 18-án

1 kf/kf szb vg 1966. január 27.

az országos takarékpénztár három hét múlva, február 18-án, budapesten rendezi a gépkocsi nyereménybetétkönyvek 19. sorsolását.

a gépkocsi nyereménybetét állomány a múlt évben 170 millió forinttal növekedett, s jelenleg mintegy 276 000 betétkönyvben csaknem 1,8 milliárd forintot őriz az otp. a betétkönyvek számát figyelembevéve a februári huzáson körülbelül 200 autót sorsolnak ki. utána májusban lesz ismét gépkocsi nyereménybetétkönyv sorsolás, amelyre január 31-ig válthatók ötezer- és tízezer forintos betétkönyvek. /mti/

--

^m
bb 27. február 2-án kezdődik az 1966. évi mezőgazdasági könyvhónap

t kz szb ká 1966. január 27.

a mezőgazdasági könyv- és folyóiratkiadó vállalat - a társadalmi és tömegszervezetek, valamint a helyi pártszervezetek és tanácsok közreműködésével - az idén február másodikától kezdődően rendezi meg az immár hagyományos mezőgazdasági könyvhónapot. az eseménnyel kapcsolatban dr. sárkány pál, a mezőgazdasági könyv- és folyóiratkiadó vállalat igazgatója csütörtökön sajtótájékoztatót rendezett a magyar újságírók országos szövetsége székházában. mint elmondotta a könyvhónapra 19 új mezőgazdasági szakkönyv jelenik meg, ezen kívül több mint 200 újdonságszámba menő, keresett szakmunkából válogathatnak az érdeklődők. a könyvhónap rendezvényeit - a szakelőadásokat, szakkönyv-ankétokat, a házról-házra árusítási akciót, stb. - felhasználják a mezőgazdasági könyvbarátok körének megszervezésére. a kiadó és az illetékes szervek elképzelése szerint ez a kör biztosítja majd a mezőgazdasági szakkönyv-kiadásunk állandó és eleven kapcsolatát az olvasókkal. tagjai rendszeres tájékoztatást kapnak a megjelenő szakmunkákról, s különböző kedvezményekben részesülnek. így például előzetes megrendelés alapján 15 százalékos kedvezménnyel vásárolhatják a szakkönyveket, szervezettkezetek között hozzájuthatnak a ritkaságokhoz, illetve a kis példányszámban megjelenő művekhez. újszerű, s nagyon hasznos eseményei lesznek a könyvhónapnak a mezőgazdasági szakemberek és a pályaválasztás előtt álló fiatalok találkozásai, továbbá az a 10 helyen megrendezésre kerülő vita, amelyen a mezőgazdasági szakkönyvkiadás harmadik ötéves tervét beszéljük majd meg a szakemberekkel. /mti/

--

15.05/a

- 18 -

Kla

bb 28. hajót bocsátottak vízre balatonfüreden

vid sze-lm ki 1966. január 27.

a magyar hajó- és darugár balatonfüredi üzemegységében csütörtökön új hajót bocsátottak vízre. a vízreeresztés előkészítése csaknem egyhetes munkát igényelt, mert előzőleg fűrészekkel, jégvágó baltákkal feltörték, majd eltávolították a sólya előtti részről a 30 centiméteres jégtakarót. a hajó minden baj nélkül érte el a jégtől megszabadított nyugodt, csendes vizet. az új vízijármű az egyiptomi tolóhajók osztályába tartozik és a harminckettedik ebből a sorozatból.

az év első exporthajóját a vizen szerelik tovább. a vízijármű körül állandóan vágják a jéget, ugyanugy, mint a téli kikötőkben, nehogy a jégpáncél szorítása kárt okozzon a hajótestben. /mti/

--

bb 29. lengyel józsef regénye angolul

1 s/bog-lm -cz 1966. január 27.

lengyel józsef: „prehn ferenc hányatott élete”, című regénye a napokban megjelent a londoni peter owen kiadó gondozásában. a könyvet az unesco kulturális és tudományos osztálya a nemzetközi pen klubbal közösen vette fel abba a sorozatba, amelyben a mai műveket ajánlja a kiadóknak fordításra. /mti/

--

bb 34. meghalt selmeczy mihály érdemes művész

bog-lm -cz 1966. január 27.

tragikus hirtelenséggel 67 éves korában debrecenben elhunyt selmeczy mihály, a debreceni csokonai színház örökös tagja, a magyar népköztársaság érdemes művésze. csaknem fél évszázadot töltött a színészi pályán, különösen vígjátékokban és operettekben aratott sikereket, a nagy nevetetők közé tartozott. néhány év óta nyugdíjban volt, de ennek ellenére időnként megjelent a színpadon. utoljára vasárnap este tapsolták meg a debreceni csokonai színházban. a színház saját halottjának tekintti. selmeczy mihályt szombaton délben temetik debrecenben. /mti/

--

16.25/a

- 19 -

Kla

bb 30. a harmadik ötéves terv végén 202 szovjet nagyteljesítményű diesel-mozdony segít a magyar teher-forgalomban

t hbj/sze-lm ki

1966. január 27.

ötvenkét szovjet 2 000 lóerős diesel-mozdonyt kapott a Máv 1965 áprilisától. a magyar motorvezetők, szerelők még a gépek hazánkba érkezése előtt felkészültek a korszerű mozdonyok fogadására. tanfolyamokon ismerkedtek meg az új típusú mozdonyokkal és motorokkal, s ennek köszönhető, hogy a hazánkba érkezett diesel mozdonyok a műszaki átadás után egy héttel már nagy szerelvényeket vontattak. tizenkét motorvezető szerelő különösen nagy felkészültséggel és szorgalommal segített az egyébként teljesen új típusú és először Magyarországon futó diesel-mozdonyok meghonosításában. a 12 motorvezetőnek, illetve szerelőnek G.I. Bondarjev, a szovjet kereskedelmi képviselő helyettes vezetője csütörtökön a Máv vezérigazgatóságon emléktárgyokat nyújtott át.

az ünnepség utáni baráti beszélgetésen G.I. Bondarjev hangsúlyozta, hogy a magyar vasutások gyorsan és alaposan elsajátították a mozdonyok kezelését, mivel a mozdonyok teljesen új típusúak, jelenleg is a magyar vonalakon tíz szovjet szakértő figyeli működésüket. tölgys Lajos Máv főigazgató, a Máv vezérigazgatóság gépészeti szakosztályának vezetője elmondta, hogy a szovjet diesel-mozdonyok teljesítménye háromszorosa a magyar közönség által is ismert legnagyobb típusú 424-es gőzmozdonynak. a harmadik ötéves terv végén már 202 ilyen korszerű szovjet diesel-mozdony is segíti a magyar vasutat nagy teherszállítási feladatainak megoldásában. /mti/

bb 35. felkészülnek a belvíz veszély elhárítására a körösök vidékén

vid ká/bog-lm -cz

1966. január 27.

csütörtökön Békéscsabán a várható belvíz veszély elhárításáról tanácskoztak a Körös-vidéki vízügyi igazgatóság szakemberei és a Békés-megyei tanács illetékesei. mint megállapították legutóbb 1940-41-ben volt az elmúlt évihez hasonló magas csapadékmennyiség ezen a tájon. csak novembertől január végéig mintegy 280 milliméter eső és hó hullott a földekre, ezért a mélyfekvésű területeken belvizeleöntésekre kell számítani. a Körösök völgyében elhelyezett szivattyúk szükség esetén óránként 720 ezer köbméter belvizet továbbíthatnak a folyókba, mivel az Erdélyi hegyekben az átlagosnál több hullott, a Körösök áradására is fel kell készülni. a védekezésre minden intézkedést megtettek. /mti/

16.40/a

- 20 -

bb 37. budapestre érkezett a párizsi egyetem rektora

vm cz

1966. január 27.

csütörtök délután az ötvös Loránd tudományegyetem rektorának meghívására kilenc tagú delegáció élén budapestre érkezett Jean Roche, a párizsi Sorbonne egyetem rektora. este a delegációt Dr. Sötér István, az ötvös Loránd tudományegyetem rektora fogadta. /mti/

bb. 38. Guillaume Valette professzor,

k áe pv vm cz

1966. január 27.

a párizsi Sorbonne egyetem gyógyszerész-karának dékánja február 2-án a budapesti orvostudományi egyetemen - a 11. számú belgyógyászati klinika Szentkirályi-utcai tantermében - „farmakogenetika” címmel előadást tart. /mti/

bb 39. rekonstrukció műszaki átadása a pamuttextilművekben

i sz sze vm vg

1966. január 27.

tizenötmillió forintos beruházás fejeződött be határidőre, a tervezettnél kevesebb költséggel a pamuttextilművek központi gyárában. a fonodát korszerűsítették, s a már teljes üzemmel dolgozó új gépek műszaki átadása csütörtökön zajlott le. tizenöt szovjet kártológéppel hat hazai gyártmányú nyújtóművel gyarapodott a géppark, és a Lengyel Népköztársaságból szerezték be azt a 40 méter hosszú gyapottisztító gépet, amely a dolgozók munkakörülményeinek javítása szempontjából a legjelentősebb. az automata berendezés folyamatosan készíti elő a gyapotot a továbbfeldolgozásra, s az anyagból kiszedett sok port, pihét vákuumszivással gyűjti össze egy másik helyiségben lévő csövekbe. az eddigiektől eltérően ily módon a fonóelőkészítőben még tisztább marad a levegő, mint a fonóban. a gépeket a gyár szakemberei egy lengyel szerelő irányításával helyezték üzembe.

a rekonstrukció során új hőerőmű építésével megoldották a gyár teljes gőzellátását is. a beruházás eredményeként évi 340 tonna fonnalal emelkedett a pamuttextilművek termelése. /mti/

16.45/e

-21-

Mta

bb 31. új odette „a hattyuk tavában,, - orosz adél és róna viktor ismét a „rómeó és julia,, címszerepében - falstaff: melis györgy

1 áe/sk-lm -cz

1966. január 27.

a következő hetekben néhány érdekes újdonságot ígér a operaház programja. a balett-repertoár legállandóbb, klasszikus darabjai: „a hattyuk tava,, és a „romeo és julia,, legközelebbi előadásain érdeklődésre számotartó szerepváltozások lesznek. január 29-én „a hattyuk tava,, -ban új odette lép a színpadra: kékesi mária, a fiatal táncművész-nemzedék egyik legtehetségesebb tagja mutatkozik be a közönségnek a klasszikus balett-főszerepben. az előadáson lakatos gabriella odiliát, a varázsló lányát alakítja.

hosszu idő után először táncolja a „romeo és julia,, címszerepét az orosz adél-róna viktor pár, a legközelebbi - február 4-én és 8-án - színpadra kerülő előadáson.

a következő havi program legnagyobb érdeklődéssel várt eseménye február 13-án a „falstaff,, felújítása. verdi remekét hosszu szünet után tűz i ismét műsorára a dalszínház reprezentatív szereposztásban. a hájas lovag szerepében melis györgyöt láthatja a közönség, fordot faragó andrás, alicet dery gabriella, annuskát erdész zsuzsa alakítja, meg page szerepében szőnyi olga lép a közönség elé, quickly alakítja komlóssy erzsébet. a másik szereposztásban ugyanezek az alakítások radnai györgy, sebestyén sándor, ágay karola, andor éva, sándor judit és szirmay mártá előadásában kerülnek színpadra./mti/

..-

bb 33. megkezdődtek az első üzemi próbák a bővülő bányai hőerőműnél .

vid sze-lm ki

1966. január 27.

a száz megawatt teljesítménnyel bővülő bányai hőerőműnél megkezdődtek az üzemi próbák. elsőként az új vizlágyítót próbálták ki. ez a létesítmény az országban az első teljesen automatizált erőművi sótalánító-vizlágyító berendezés. központi vezénylő teremből irányítják az egész rendszer munkáját. az új részlegben kizárólag vegyi uton tisztítják, sómentesítik a vizet. az ötletes, egyszerű és rendkívül gazdaságosan működő berendezés már a próbák alatt is megfelelő minőségű sótalánított és lágyított vizet szolgáltat. /folyt.köv./

16.55/a

- 22 -

KA

bb 33./ megkezdődtek...1.folyt./-lm

befejezték a nagyteljesítményű vízkivételi mű építését is. az erőmű hűtőtavába süllyesztett különleges vízmű szivattyúi óránként 15 millió liter vizet küldenek a felszínre.

a magyar hajó és darugár szerelői megkezdtek a nagyteljesítményű kazán részleges próbáit. az óriáskazán tüztérében elhelyezett harmincezer méter csőlabirintus első nyomáspróbái már befejeződtek. feszültség alá helyeztek több villamosberendezést és elkészítették a kazán begyűjtáshoz szükséges olajtároló állomást. a földbesüllyesztett korszerű tároló feltöltését is megkezdtek. ezek az üzemi próbák feltételei annak, hogy február végén megkezdhesék a száz megawattos turbiná próbáit, júniusban pedig üzembehelyezhessék az óriáskazánt./mti/

..-

bb 32. új szálloda épül balatonfüreden

vid sze-lm ki

1966. január 27.

csütörtökön hozzáláttak a balatonfüredi új szálló alapozásához. a veszprémi építőipari vállalat munkásainak itt mintegy 15 000 köbméter földmunkát kell elvégezni a kedvezőtlen terepviszonyok miatt. a téli időszakban különösen hátráltatja a munkát a talajvíz, amelynek a szintje magasabb a balaton jelenlegi vízállásánál.

a hatemeletes új idényszálló csaknem kétszerese lesz a tihanyi szállodának. az épületben legnagyobb részét kétágyas szobákban ötszáz személyt helyezhetnek el.

már megkezdtek egy részben teljesített szálló tervezését, amely ugyancsak balatonfüreden épül fel, a jelenlegi sportpálya területén./mti/

..-

bb 40. a pesterzsébeti vasas művelődési házban

k áe/pv-lm -cz

1966. január 27.

a műcsarnok rendezésében a 10. magyar képzőművészeti tárlat anyagából kiállítás nyílt, amelyet naponta 16-20 óráig tekinthetnek meg az érdeklődők./mti/

..-

17.00/a

- 23 -

KA

bb 36. rendőrségi hírek

-lm -nz

1966. január 27.

január 12-én a cinkotai sóderbányában súlyos sérülésekkel életveszélyes állapotban találták baranya gyula 26 éves technikust, budapest, 16. kerület, vágás-utca 10. sz. alatti lakost. az eszméletlen ember kórházba szállítás előtt meghalt. a rendőrség megállapította, hogy a fiatal technikust ismeretlen tettes kalapáccsal többször fejbesújtotta. a tettes kézrekerítésére a budapesti rendőrfőkapitányság széleskörű nyomozást indított. a gyanu szírák mátyás 38 éves építésvezető érd parkvárosi lakosra terelődött. szírák a bizonyítékok sulya alatt beismerte a bűncselekmény elkövetését. a rendőrség szíráköt előzetes letartóztatásba helyezte.

x x x

kirchmayer györgy 24 éves rakodómunkás budapesti lakos ittas állapotban jogtalanul használatba vett egy aköv teherautót. a vezető i igazolvánnyal nem rendelkező ember gyors-hajtás következtében a budapest, 9. ker. mester- u. 57. sz. ház előtt nekiütözött egy álló személygépkocsinak, majd a 9. kerület hentes-u 17. sz. ház falát megrongálva megállt. a karamból következtében személyben sérülés nem történt. a közlekedésrendészet kirchmayer györgyöt őrizetbe vette.

x x x

a 19. ker. ady endre utca és a határ-ut kereszteződésénél a villamosmegállóból kiinduló 42-es villamosra felugrott kovács józsef 62 éves nyugdíjas budapesti lakos, visszaesett és a kerekek alá került. az idős ember kórházba szállítás közben meghalt./mti/

--

bb 44. kókai lászlóról

vid sk-lm -cz

1966. január 27.

az ellenforradalom idején a pártház védelmében hősi halált halt alhadnagyról nevezték el jászágó község főterét. jászágó - az egykori tanyaközpont - a felszabadulás után lépett a községek rangsorába. azóta többek között új tanácsházat, művelődési házat, egészségházat kapott a község./mti/

--

17.10/a

- 24 -

Ma

bb 41. öt év alatt 2.672 lakás épült debreczenben

vid sze-lm ki

1966. január 27.

a debreceni városi tanács csütörtöki ülésén többek között megtárgyalták a tervosztálynak a második öt éves terv időszakában végzett munkáját. a beszámolóból kitűnik, hogy debreczenben rövidesen befejeződik a részlegesen már üzemelő új vízműtelep építése. felépült a háromezer köbméteres új viztorony és a városban 53 kilométerrel növekedett a vízhalózat hossza. a déli-sori főgyűjtő csatorna építése 1966 végére fejeződik be. épül a nyugati középnyomású földgázvezeték, amellyel egyidőben készülnek a gerincvezetékek és a szükséges elosztóállomások. a hajduszoboszlói földgázzal már több mint 1.300 debreceni lakást fűtenek. elkészült a táv hőellátás vezetékszerének több szakasza. ezek ipari létesítményeket és a belvárosban több épületet látnak el energiával. a második öt éves terv idején debreczenben 2.672 lakás épült. huszonhárom tanterem építése fejeződött be. beszámoltak a tanácsülésen arról, hogy a harmadik öt éves tervre jól előkészítették a lakásépítkezések terveit. 1966 végéig mintegy 2 000 lakás kivitelezési tervét bocsátják a szakemberek rendelkezésére./mti/

--

bb 42. az ismeretterjesztő munka eredményei a hnf és a tit hajdu-bihar megyei szervezetének elnökségi ülésén

vid sze-lm -cz

1966. január 27.

csütörtökön debreczenben együttes ülést tartott a hazafias népfőnt és a tit hajdu-bihar megyei szervezetének elnöksége. az ülésen bilincsi lajos, a tit megyei titkára adott számot a megyében folyó ismeretterjesztési munkáról. elmondotta, hogy hajdu-bihar megyében közel nyolcszáz előadója van a tit-nek. október-november-december hónapokban 1.361 előadást tartottak, amelyekben 83.500 hallgató vett részt. növekedett az érdeklődés a pedagógiai tárgyú előadások iránt. történelmi előadásokon ismertették a falvakban a szövetkezet, vagy egy-egy utca névadójának munkásságát. élénk érdeklődés tapasztalható a tit-nyelvtanfolyamok iránt, amelyeket az idei évadban 34 helyen rendeztek meg./mti/

--

bb 43. j.v. sikin

k-lm -cz

1966. január 27.

a szovjet-magyar baráti társaság hazánkban tartózkodó küldöttségének vezetője, a szovjetunió népi ellenőrző bizottságának elnökhelyettese, csütörtökön látogatást tett a központi népi ellenőrzési bizottság székházában, ahol baráti beszélgetést folytatott a kneb elnökségével a népi ellenőrzés rendszerével összefüggő elvi és gyakorlati kérdésekről./mti/

--

17.15/a

- 25 -

Ma

bb 45. eltemették müller sándor egyetemi tanárt

pv-lm -cz

1966. január 27.

csütörtökön délután nagy részvét mellett temették el a fapkasnéti temetőben müller sándort, a magyar szerveskémia nemzetközileg elismert kiváló tudósát, a magyar tudományos akadémia és az eötvös loránd tudományegyetem nevében bruckner győző akadémikus, a veszprémi vegyipari egyetem tanácsa nevében lászló Antal rektor, a munkatársak nevében mészáros miomir docens, az mta sztereokémiai kutatócsoportja nevében sóti ferenc, a volt tanítványok nevében toldi lajos búcsuzott el az elhunyttól.
/mti/

-. -

bb 46. időjárásjelentés

sze-lm -cz

1966. január 27.

a meteorológiai intézet jelenti 1966. január 27-én,
este:

mérsékelten hideg idő

várható időjárás péntek estig: változóan felhős, párással, helyenkint ködös idő. szórványosan előforduló kisebb havazással, nyugaton ónos szitálással. mérsékelt szél, a hőmérséklet alakulásában lényeges változás nem lesz. várható legmagasabb nappali hőmérséklet pénteken plusz 1- minusz 4 fok között./mti/

-. -

20.35/a

- 26 -

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fehérvári utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigazgató felel.

- p a r l a m e n t -

1966. január 27.

a szerkesztőségek figyelmébe!

a bkk. 1. számú parlamenti kiadásunkon rendelkezésre bocsátjuk timár mátyás pénzügyminiszter expozéját, a beszéd embargós, csak letérésre használható fel.

bkk. 1. dr. timár mátyás beszéde

gy/bs

1966. január 27.

tisztelet országgyűlés!

az 1965-ös évvel lezárult a második ötéves terv időszaka. az eltelt öt év jelentős fejlődést hozott a gazdaságban. az ipari termelés 47 százalékkal emelkedett, a mezőgazdasági - a megelőző öt év átlagához képest - mintegy 10 százalékkal, a kiskereskedelmi forgalom 30, az össz lakosság egy főre jutó reáljövedelme 20 százalékkal nőtt. a legjelentősebb tényező ez utóbbiban a munkások és alkalmazottak számának gyarapodása mintegy 400 ezer fővel, ami jelzi a társadalmunkban végbement hatalmas méretű átértékelődést. szerepet játszott a reáljövedelem-emelkedésében a közvetett juttatások bővülése is. nem kedvező, hogy az életszínvonal növekedésén belül, a teljesítményekkel szorosabban összefüggő reálbérek emelkedése csupán 8 százalék volt. a második ötéves terv folyamán hatalmas beruházási programot hajtottunk végre; olyan nagy létesítmények készültek el, mint például a lenin kohászati durvahengerműve, a szőnyi krakküzem, az oroszországi hőerőmű, a parátság kőolajvezeték, a tiszamenti vegyiművek kénsavgyára, a székesfehérvári könnyűfémű bővítése, a dunai cement- és mészgyár, a dunaujvárosi szalmacellulóz és papírgyár, az erzsébet hid, továbbá kórházak, iskolák, egészségügyi intézmények egész sora.

a második ötéves terv időszakában közelebb jutottunk társadalmi és gazdasági céljaink realizálásához, de elképzeléseinket nem valósítottuk meg maradéktalanul. új problémák jelentkeztek az ipar területén.

/folyt. köv./

- 1 -

- parlament -

bkk. 1. /dr. timár mátyás... 1. folyt./ gy

az 1956 utáni években a gazdaság rekonstrukciója jól haladt és előbb fejeződött be a tervezettnél. a rekonstrukció viszonylag egyszerűbb feladatának befejeztével ismét előtérbe kerültek a fejlesztéssel kapcsolatos bonyolultabb kérdések. ezek közül a legfontosabb, hogy - a gazdasági egyensúly és az optimális fejlődési ütem biztosítása érdekében - a beruházásokat a belföldi szükségletek és a fizetési mérleg szempontjából legfontosabb területekre koncentráljuk. e téren nem tudunk kielégítő eredményeket elérni. nem javult eléggé a termékek minősége, nem szélesedett kellően az export, a gazdaságosság sokhelyütt háttérbe szorult a mennyiségi feladatok mögött. az indokoltnál nagyobb mértékben nőttek a készletek. a gazdaságirányítás rendszere nem biztosította eléggé a vállalatok önállóságát, azt, hogy a döntés joga és a felelősség ott érvényesüljön, ahol az a legindokoltabb.

a mezőgazdaság szocialistá átalakításával kapcsolatos kettős célt sikerült teljesíteni. bár az átszervezés alatt és után is emelkedett a termelés, javult a munka szervezethez - és ezekre az eredményekre büszkék lehetünk -, mégis túlzottnak bizonyult a termelés emelésének tervezett üteme, minthogy a nemzeti jövedelem felhasználási oldalán a következtetéseket nem vontuk le időben, ez feszültségek forrásává vált.

a nagy átalakulás jó előkészítéssel és kedvező légkörben folyt le, de az átszervezéssel járó problémák: a nagyüzemi termelés meg-
alapozásának folyamata, a termelőszövetkezeti vezetés személyi feltételeinek kialakulatlanlansága, egyes tisztázatlan gazdaságirányítási kérdések /igy például az árrendszer/ lassították a fejlődés ütemét. e problémák újszerű megoldásokat követeltek, melyeknek objektív feltételeit legkedvezőbb formáit azonban egy-két év alatt nem volt lehetséges kialakítani.

az említett okok következtében a nemzeti jövedelem az öt-
éves terv utolsó évében, a tervezett 36 százalékkal szemben csak 25-26 százalékkal volt magasabb az 1960. évinél. ugyanakkor a fogyasztás és a felhalmozás nem igazodott eléggé e változáshoz, ami külkereskedelmi mérlegünket kedvezőtlenül befolyásolta. a nemzeti jövedelem-kiesés nagyobb része a mezőgazdaságnál jelentkezett, a további rész az iparban, aminek oka elsősorban az önköltségcsökkentési feladatok nem teljesítése volt. ez utóbbi, 5 év alatt - az eredeti tervhez viszonyítva - 9-10 milliárd forint bevételi kiesést okozott az államháztartásban.

/folyt. köv./

- 2 -

parlament

bkk 1./dr. timár mátyás beszéde/ 2.folyt./s

a fejlődés nagyobb ütemét lehetővé tevő módszerek és eszközök kialakítására számos intézkedés történt már a tervidőszak első éveiben is, majd 1964-ben a problémák szélesebbkörű felmérése és a központi bizottság decemberi határozatai alapján. nyilvánvaló azonban, hogy az említett kérdések nem olyanok, amelyek könnyen megoldhatók. szükségessé vált, a tapasztalatok alapján, gazdaságirányítási rendszerünk szélesebbkörű elemzése és átfogó reformjának kidolgozása, az iparosítás magasabb fokának és a szocialista mezőgazdaság követelményeinek megfelelően. ezt tüzte napirendre a központi bizottság 1965-ben. e reform mellett jelentős tényező gazdasági fejlődésünk meggyorsításában a távlati tervek elkészítése, az optimális fejlesztési arányok ki-munkálása, a harmadik ötéves terv kidolgozása.

mindennek tükrében kell megítélni az elmúlt évet, az 1966-os népgazdasági tervet és a költségvetést is.

tisztelt országgyűlés!

az 1965-ös év gazdálkodásáról elmondható, hogy kezdeti eredményeket hozott az említett problémák megoldása terén. az eredményeket nem szabad lebecsülni, de természetesen hiba lenne túlértékelni is.

az ipari termelés az elmúlt év folyamán jobban igazodott a szükségletekhez. javult a vállalati gazdálkodás szervezethez, szilárdult a bér- és munkafegyelem, aminek következtében emelkedett az egy dolgozóra jutó termelés. a termelés növekedésének kerekén 90 százaléka a termelékenység emelkedéséből származott. a készletnövekedés üteme az előző évekhez képest mérséklődött. jelentős eredményt értünk el a felesleges készletek mozgósításában. a vállalatok 5-6 milliárd forint értékű ilyen készletet értékesítettek, ennek mintegy felét a kereskedelem, leértékelés útján. a központi bizottság 1964 decemberi határozatai más vonatkozásban is eredményre vezettek. a vállalatok nagy többsége teljesítette az önköltségcsökkentési tervet és többletexportot is produkált.

/folyt. köv./

- 3 -

bkk. 1./dr. timár mátyás beszéde..../ 3.folyt./s

a mezőgazdaság össztermelése 3-4 százalékkal elmaradt a tervezettől, amiben legfőbb szerepet a természeti csapások játszottak. az ár- és belvizek a mezőgazdaságban csaknem egy milliárd forint értékű terméskiesést okoztak. a száj- és körömfájás mintegy 800 millió forint kárt okozott. az állami biztosító a termelőszövetkezetekért károkat az utóbbi évek térítéseinél jóval nagyobb összeget, több mint egymilliárd forintot fizetett ki.

az árvizsújtotta területek terméskiesése ellenére gabonából a tervezett mennyiséget betakarítottuk és búzából elértük az eddigi legmagasabb holdankénti átlagot, 12,5 mázsát. nem végleges adatok szerint a kukorica-termés holdankénti átlaga 16,8 mázsa, ami szintén jónak tekinthető. a száj- és körömfájás miatt a szarvasmarha-felvásárlás kismértékben lemaradt, a sertésfelvásárlás azonban ezt ellensúlyozta. nagy volt a kiesés a zöldség, szőlő, gyümölcsstermésben; ez összességében 20-25 százalékkal kevesebb volt az előző évinél, s ennek folytán a zöldség és gyümölcs fogyasztói ára is emelkedett. az elmondottaknak megfelelő kép tükröződik az 1965-ös állami költség-

vetés végrehajtásában is.

az állami vállalatok jövedelmei összességükben megközelítik a tervezettet. tulteljesíti befizetési előirányzatát a könnyű- ipar, az élelmiszeripar és a vegyipar, ugyanakkor önköltségének kedvezőtlenebb alakulása folytán a gépipar és a mezőgazdaság állami szektorának nyereségbefizetése a tervezettnél kisebb.

a kisipari és földművelésszövetkezetek mintegy 3 milliárd forint, a mezőgazdasági termelőszövetkezetek kerekén 1,5 milliárd forint összeggel tettek eleget adóbefizetési kötelezettségüknek. a lakosság befizetéseivel valamelyest meghaladják az előirányzatot.

a kiadások területén a költségvetésből finanszírozott beruházások elmaradtak a tervezettől, a vállalati forrásokból megvalósított beruházásoknál viszont tulteljesítés volt. eredménynek tekinthető, hogy a befejezett létesítmények száma nőtt. míg 1964-ben 250, addig az elmúlt évben mintegy 300 jelentősebb beruházás fejeződött be. elkészült a dunai vasmű hideghengerműve, a tvk nitrogén műtrágya-gyára, a medicor művek debreceni műszergyára, befejeződött az almásfüzitői tim-földgyár bővítésének I. üteme, az orosházi üveggyár, a nyír-egyházi konzervgyár, a magyar viscosa danutonselyem üzemének építése. átadták a 455 ágyas dunaujvárosi kórházat és elkészült a 428 személyes debreceni szociális otthon.

/-folyt.köv./

bkk. 1. / dr. timár mátyás... 4. folyt./ gy

a költségvetés termelőszövetkezeti kiadásai között bizonyos átcsoportosítás következett be. az állat- és gépvásárlásra, valamint az építési beruházásokra folyósított hosszú- és középlejratu hitelek összege az előirányozottnál alacsonyabb volt, míg az elemi károk következtében fellépő rendkívüli szükségletek többletkiadásokat vontak maguk után.

a szociális, egészségügyi, kulturális intézmények, védelmi és igazgatási szervek a fejlesztési feladatok mellett a rájuk háruló takarékosági intézkedéseket is általában végrehajtották. a tervben és költségvetésben előirányzott családi pótlék és nyugdíj-emelés is megtörtént, éves kihatása összesen 770 millió forint.

a lakosság pénzbevételei összességükben az előirányzatnak megfelelően alakultak. a takarékbetétállomány az év során 3,5 milliárd forinttal növekedett.

külkereskedelmi és fizetési mérlegünk a tervezettnél megfelelően alakult. örvendetes, hogy gazdasági vezetőinknek mind nagyobb része ismerte fel az utóbbi 1-2 évben az exportfeladatok teljesítésének és a fizetési mérlegnek a jelentőségét. az eredmények biztató tendencia jeleit mutatják. az e téren elért eredményekkel azonban még nem lehetünk elégedettek. megjegyzendő az is, hogy az export növelésére irányuló erőfeszítések nem jártak együtt az exportcikk gazdaságosságának javulásával. ezért jelentős külkereskedelmi árkiegyenlítési többletigény keletkezett.

az elmúlt évi munkánkat jellemző adatok tehát biztatóak, de korántsem adnak alapot megnyugvásra. a szilárd gazdasági egyensúly érdekében továbbra is érvényesíteniünk kell az 1964. évi decemberi határozatokat, a határozottságot a vezetés mindennapi kérdéseiben. emellett előtérbe kell helyezniünk annak a két feladatnak a megoldását, mely a következő években kulcsa a fejlődés meggyorsításának: a gazdaságirányítás reformját és a távlati tervek, illetve a harmadik ötéves terv kidolgozását.

/folyt. köv./

- parlament -

bkk. 1. /dr. timár mátyás... 5. folyt./ gy
tisztelt országgyűlés!

rátérek az 1966. évi költségvetéssel kapcsolatos kérdésekre.

az 1966. évi népgazdasági terv fő célja a termelés és a gazdaságosság növelése mellett a népgazdaság egyensúlyának szilárdítása. ennek érdekében a terv az iparban mérsékelt, 4-6 százalékos termelésfejlesztést tartalmaz, s előtérbe helyezi a minőség javítását, a műszaki fejlesztést, az export fokozását, a jobb készletgazdálkodást. a tervezett költségcsökkentés átlag 0,5-0,6 százalék. az állami építőipar feladata 2,5 százalékkal nő. a közlekedés áruszállítási teljesítménye 5 százalékkal bővül. a mezőgazdasági termelés 1965. évi várható eredményeihez mért növekedése 5 - 5,5 százalék, ami az elmúlt évek átlagos fejlődési üteménél magasabb ugyan, de az 1965. évi alacsony zöldség- és gyümölcsstermés miatt reálisnak tekinthető. a mezőgazdasági felvásárlási árak emelése csak részben szolgál a közvetlen személyi jövedelem növelésére, s minden bizonnyal ösztönzőleg hat a termelésre.

az ipari és mezőgazdasági termelés alakulásával összhangban a külkereskedelmi forgalom 6-8 százalékkal haladja meg az előző évit.

a költségvetés bevételeinek mintegy 80 százalékát az állami vállalatok befizetései nyújtják, amelyek 76 milliárd forintot tesznek ki. számolunk azzal, hogy a munkaszervezési intézkedéseket, amelyeket vállalatunk 1965 folyamán megkezdtek, tovább fejlesztik. meg kell akadályozni az adminisztratív létszám növekedését. nagyobb figyelmet kell fordítani - elsősorban a kohó- és gépipar területén - az anyaggazdálkodásra, az anyagfelhasználásra.

szólni kell néhány szót a készletekről is. az elemzések azt mutatják, hogy vállalatunk jelentős részénél az 1966-os termelési feladatok megoldhatók változatlan nagyságú készlettel. ezért az anyagi érdekeltség eszközeivel, vagy szükség szerint adminisztratív intézkedésekkel is - a termelést irányító minisztériumoknak, a bankoknak el kell érniük, hogy ne halmozódjanak fel indokolatlanul készletek és biztosítsák a szükségletre történő termelést, az összetétel kedvező irányu változását. a tapasztalatok arra utalnak, hogy a készletek terén meg mindig jelentősek a tartalékok, s elsősorban a vállalati vezetés feladata, hogy ezeket megfelelő szervezési és értékesítési módszerekkel felszabadítsa.

- 6 -

/folyt. köv./

parlament

bkk 1./dr. timár mátyás beszéde... 6.folyt./s

a költségvetés bevételi oldalán a kisipari és földművelésügyi szövetkezetek adóbefizetése több mint 3 milliárd forint. ennek zöme a kisipari szövetkezeteket terheli. termelésük 1966-ban 8,5 százalékkal haladja meg az előző évit. az adóbevétel azonban nem emelkedik ilyen arányban, mert a szövetkezetek export-termelése - örvendetesen - az össztermelésnél nagyobb mértékben /mintegy 13 százalékkal/ nő, ami forgalmiadó mentes és jövedelemadó kedvezményben részesül.

a mezőgazdasági termelőszövetkezetek befizetési előirányzata - összesen 1,625 millió forint - az előző évihez képest némi emelkedést mutat. a kenyérgabona felvásárlási ár-emelésből származó bevétel egy részét adókedvezmény formájában kapják meg a szövetkezetek. gondoskodni kell a költségvetést megillető adóbefizetések és a hitelvisszafizetések pontos teljesítéséről.

a termelőszövetkezeteknél úgy kell tovább fejleszteni az ösztönző jövedelemelosztási formákat, hogy azok szorosan kapcsolódjanak a végzett munkához és ne okozzanak üzemben belüli aránytalanságokat. meg kell akadályozni minden olyan juttatást, amely mögött nem áll tényleges teljesítmény.

a lakosság befizetései összesen 6.291 millió forintot tesznek ki, ami a költségvetés összbevételeinek 6,6 százaléka. ez évben adórendszerünkön néhány változtatást eszközöltünk, amelyek előreláthatólag mintegy 150 millió forintos többletbevételt eredményeznek. ezek az intézkedések első sorban a kifejezetten magas jövedelmű kisiparosokat, kis-kereskedőket és szabadfoglalkozásúakat érintik. az államháztartás bevételei szempontjából ez viszonylag nem jelentős összeg, az intézkedések mégis szükségesek a jövedelemelosztás aránytalanságainak mérséklése végett. bizonyos - nem széles - rétegnél ugyanis olyan kirívó aránytalanságok mutatkoznak, amelyek nem indokoltak és nem is engedhetők meg. az adóemelés nem fogja érinteni a kisjövedelmű szolgáltató, javító és más iparosokat.

/folyt. köv./

- 7 -

parlament

bkk 1./dr. timár mátyás...../ 7.folyt./s

a népgazdaság beruházásainak összvolumene 1966-ban 45,1 milliárd forint, mintegy 5-7 százalékkal több az előző évinél. ennek több mint felét - elsősorban a nagyobb létesítményeket - az állami költségvetés finanszírozza. az év során olyan új létesítmények fejeződtek be, mint a pécsi hőerőműív. gépegysége, a hajduszoboszlói földgázleválasztó telep, a pamutnyomó vállalat szegedi gyárának fejlesztése, a szolnoki papírgyár új gépegysége, a budapesti II. számú felszíni vízmű, a hatvan- miskolc-szerencs folytatásaként a szerencs- nyiregyháza közötti vasutvonal villamosítása, a zuglói távbeszélő központ. az év folyamán elkészült a 400 ágyas pécsi klinika, a szombathelyi és egri 200-200 személyes egészségügyi gyermekotthon, a salgótarjáni regionális vízmű, a nyiregyházi általános iskolai diákotthon.

új tételként jelennek meg - egymilliárdos keretben - az exportnövelő és importcsökkentő kisebb beruházások. ezek számára egyszerűsített engedélyezési és bonyolítási eljárást biztosítunk, ami lehetővé teszi, hogy viszonylag gyorsan elkészülő létesítményekkel kedvező irányba befolyásoljuk külkereskedelmi mérlegünket.

a termelőszövetkezeti beruházások megvalósításához hosszú- és középlejáratu hitelek formájában 4.472 millió forintot, beruházási és üzemviteli juttatásokra pedig 4.434 millió forintot irányoz elő a költségvetés. termelő - szövetkezeteink 1966-ban a felvásárlási áremelés nyújtotta bevételi többletek felhasználásával amortizációs alapot létesítenek. az alap - egyelőre - gépek és gépi berendezések pótlására és fejlesztésére használható fel. az alap képzése és elszámolása fontos lépés az önálló gazdálkodás erősítését célzó intézkedések sorában.

/folyt.köv./

- 8 -

- parlament -

bkk 1. /dr. timár mátyás.... 8. folyt./ gy

növekszik a korábbi években megvalósított beruházásokkal, ültetvénytelepítésekkel kapcsolatos járulékos létesítményekre fordított összeg. így az előző éveknél nagyobb mértékben létesülnek csomagolók, tárolószínek, tejházak, takarmányelőkészítők. gépállomási díjkezdvezmény címén 820 millió forintot, a gyenge termelőszövetkezetek állami támogatására - az előző évhez hasonlóan - 700 millió forintot biztosít a költségvetés.

az államháztartás a vállalatok forgóeszközszükségletének finanszírozására 2 350 millió forint összeget irányoz elő.

a vállalatok pénzellátása keretében a költségvetés 4,8 milliárd forintot fordít külkereskedelmi árkiegyenlítésre. e hatalmas összeg a hazai és világpiaci árkülönbségeit fedezi, s arra figyelmeztet, hogy exportcikkeink önköltsége sok esetben megengedhetetlenül magas, gazdaságosságuk nem kielégítő.

a költségvetési szervek kiadásai összesen 39,4 milliárd forintot tesznek ki, a növekedés az előző évhez képest 5 százalék. ezen belül a szociális és egészségügyi kiadások 7,2 százalékkal, a kulturális kiadások 5,2 százalékkal emelkednek; a gazdasági intézkedésekre fordított kiadások - mivel 1965-ben az elemi károkkal kapcsolatban rendkívüli kiadások merültek fel - számottevően csökkennek.

a költségvetési szervek előirányzatán belül a társadalombiztosítási kiadások, elsősorban a nyugdíjak növekednek. ebben az évben 1 186 000 állami és szövetkezeti nyugdíjas ellátásáról gondoskodik államunk. a nyugdíjkiadások teljes összege 7 350 millió forint, míg a nyugdíjjáradékból eredő bevétel - az újonnan bevezetett progresszióval együtt - 5 460 millió forint. a hiányt az államháztartás biztosítja. ugyancsak a költségvetés fedezi a tsz nyugdíjalap 330 millió forintos hiányát is. a társadalombiztosítási kiadásokra fordított teljes összeg - figyelembevéve a bevezetésre kerülő intézkedéseket is - az előző évinél 2 milliárd forinttal lesz magasabb.

/folyt. köv./

- 9 -

- parlament -

bkk. 1. /dr. timár mátyás.... 9. folyt./ gy

egészségügyi ellátásra 5 680 millió forintot fordítunk. ez biztosítja, hogy az egészségügyi intézmények hálózata tovább bővüljön és a lakosság ellátása javuljon.

a kulturális kiadásokra felhasználható 9 920 millió forint kétharmad része az oktatási feladatok megoldását szolgálja. a szakemberszükségletnek megfelelően a szakmunkásképzés nagymértékben szélesedik. a költségvetés lehetőséget nyújt arra, hogy az általános iskolából kikerülő fiatalok nagyobb hányada folytassa tanulmányait szakmunkásképző intézetekben, emellett figyelembe veszi a középfokú oktatásra vonatkozó új törvényerejű rendeletről eredő feladatokat. az anyagi feltételeket úgy szölván valamennyi oktatási formában javítjuk.

a fentieket támasztja alá az a tény, hogy a szociális és egészségügyi, valamint kulturális szervek létszáma kerekén 5 600 fővel emelkedik.

a védelmi, valamint rend- és jogbiztonsági kiadások az előző évhez képest lényegében változatlan szinten vannak, hasonlóképpen az igazgatási kiadások is. az államigazgatási szervek létszáma, az előirányzatok szerint valamelyest csökken. bizunk abban, hogy a csökkenés a költségvetés végrehajtása során nagyobb lesz, mert a megtakarított összeg felét a szervek béremelésére használhatják fel.

a tanácsok költségvetése az előző évvel szemben 360 millió forinttal emelkedik. gazdálkodási rendszerünkben 1966-ban számos változás következik be. így szélesedik az átengedett bevételek köre. ez évtől kezdve a tanácsok bevételi forrásai növeli a földadó, valamint az illetékbevezetések jelentős része is. a helyi szervek előirányzatai a korábbi gyakorlattól eltérően magukba foglalják az év során megvalósuló új egészségügyi, szociális és kulturális intézmények működéséhez szükséges összegek nagyobb részét, amit a múltban a minisztérium költségvetése tartalmazott.

/folyt. köv./

- parlament -

bkk. 1. /dr. timár mátyás.... 10. folyt./ gy

a községfejlesztési alapot illetően január 1-én életbe lépett a kormány rendelete az állami hozzájárulási rendszer módosításáról. ennek alapján elsősorban a városok helyzete javul. az állami hozzájárulás 130 millió forinttal nő. nagyon fontos, hogy a rendelkezésre álló forrásokat helyi szerveink - gondos mérlegeléssel - a lakosságot érintő legfontosabb feladatokra összpontosítsák.

tisztelt országgyűlés!

a fogyasztási alap a terv szerint 2,5 - 3 százalékkal nő. a reálbéreknél az emelkedés 1,5 százalék.

a megjelent rendeletekből és nyilatkozatokból ismeretes, hogy a központi bizottság és a kormány határozata alapján hozott intézkedések célja az értéket jobban kifejező arányok megteremtése, a termelés ösztönzése, a dotációk csökkentése, a fogyasztás összetételének bizonyos változtatása. közismert, hogy husáraink lényegesen alacsonyabbak, mint számos szocialista országban és általában a tőkés országokban. mivel a fogyasztási ára, s ennek következtében felvásárlási ára is alacsony volt, ez nem ösztönözte megfelelően az állattenyésztést. ugyanakkor az alacsony árral összefüggően 1957 óta 30 százalékkal nőtt a fogyasztás.

ugyancsak tudott dolog ma már, hogy például a fővárosi közlekedésnél az állami dotáció évenként 600 millió forint, azaz az önköltség 23 százaléka. ismert az is, hogy a textilárak egy része nálunk lényegesen drágább, mint már országokban. ezeket az aránytalanságokat, amelyek a termelést, a keresletet és a kínálatot nem megfelelő irányba befolyásolják, előbb vagy utóbb rendezni kell.

a fogyasztói ár-, a bér és társadalombiztosítási intézkedések a költségvetés egyenlegét nem érintik. a felvásárlási árak emelése bizonyos többletterhet ró az államháztartásra, amelynek fedezetét előirányoztuk. az intézkedések részletes költségkihatását az érdekelt szervek decemberben és januárban kidolgozták.

/ folyt. köv./

parlament

bkk 1./dr. timár mátyás beszéde.... / 11.folyt./s

a hus és állati termékek, a tüzelőanyagok árainak emelése, a helyi közlekedési tarifák emelése, a progresszív nyugdíj-járulék és egyes magas jövedelmű kategóriák adójának növelése a költségvetés bevételeit növelni fogja, illetőleg kiadásait / a dotációkat / csökkenti. ezzel szemben a bér-emelések, a családi pótlék, nyugdíj és egyéb társadalombiztosítási juttatások, valamint a textil és egyéb árleszállítás a költségvetés kiadásait növeli, illetőleg bevételeit csökkenti. ilyen nagyhorderejű intézkedésnél a fogyasztási struktúra alakulása és így hatása a költségvetésre teljes pontossággal természetesen nem számítható ki, feltehető azonban, hogy a tervezettnél jelentősebb eltérés nem lesz.

a határozatok nyilvánosságra hoztala után elsősorban a lakosság jövedelmét csökkentő intézkedések: az ár-, a közlekedési tarifa- és a nyugdíjjárulék emelése volt az érdeklődés előterében.. a jövedelem-növelő intézkedések közül a béremelések részletei a közelmúltban váltak ismertté. a béremelések összesen körülbelül 800.000 dolgozót érintenek. így az állami iparban és az egyéb ágazatokban mintegy 300.000 munkás részesül 7-8 százalékos béremelésben, körülbelül 100.000 pedagógus 15-16 százalékos, 140.000 belkereskedelmi dolgozó 8-9 százalékos és több mint 50.000 egészségügyi dolgozó havi átlagban 170-180 forintos fizetésemelést kap. az állami építőiparban 100.000 főt érint a különélési,- és 10.000 főt a munkahelyi pótlék fel-emelése. a művezetők béremelése körülbelül 40.000 főt érint. a családi pótlék rendezés 600.000 családot, a nyugdíjemelés 367.000 főt érint.

kétségtelen, hogy a jövedelemnövekedés inkább az alacsony keresetű, a csökkenés pedig a magas jövedelmű családoknál mutatkozik. bár ez a jövedelmek differenciálásával szemben hat, úgy véljük, hogy a jövőt illetően a differenciálás helyes elvét fent kell tartani és lehetőséget kell biztosítani a bérezési és anyagi érdekeltiségi rendszeren keresztül ennek érvényesítésére.

/folyt.köv./

parlament

bkk 1./dr. timár mátyás..... / 12.folyt./s

február 1-ével életbelép a textilárleszállításra vonatkozó határozat is, amely azt jelenti, hogy számos ruházati cikket - többek között olyan keresett árukat, mint egyes ágyneműk, körkötött női harisnya, kártolt gyapjuszövetek, szintetikus és műselyem kötöttáru, stb.- mintegy 15-20 százalékkal olcsóbban vásárolhat a lakosság.

tisztelt országgyűlés!

az 1966. évi népgazdasági terv és költségvetés sikeres megvalósítása szempontjából jelentősek a központi bizottság határozata nyomán az évben bevezetésre kerülő gazdaságirányítási intézkedések. a kormány nem írt elő teljes termelési mutatót az ipari táncák részére, ami elősegíti a szükségletre termelés jobb érvényesítését.

előremutató intézkedés a szállítási szerződések reformja is. a kidolgozott új jogszabály megszünteti a terv és a szerződések, illetőleg a tervidőszak és a szerződési időszakok mechanikus kapcsolatát. a megrendelő a szükségletnek megfelelő szerződést köt és módja lesz meghatározott feltételekkel a szerződés felbontására. az új jogszabály elsősorban a szállítók felelősségét fokozza. új szerződési típusok bevezetésével is fejleszti annak jogi eszközeit, hogy a termelés az igények fokozott számbavételével történjék.

néhány új rendelkezés lép életbe a beruházások, felújítások lebonyolítási rendszerében. ezek körébe tartozik a már említett exportnövelést, importcsökkentést szolgáló beruházások gyorsított tervezési, engedélyezési rendje, továbbá a felújítási és karbantartási keretek összevonása, az építkezéseknél a befejezett létesítmény után történő számlázás és fizetés általánossá tétele.

jelentősek a gazdaságirányítási rendszer fejlesztése szempontjából az említett intézkedések is, elsősorban a termelőszövetkezetek és az állami gazdaságok vonatkozásában.

/folyt.köv./

bkk. 1. /dr. timár mátyás... 13. folyt./ gy

tovább fejlesztjük a prémium- és nyereségrészesedési rendszert, a vállalatok érdekeltségét a devizagazdálkodásban, ez utóbbinál főleg a pamut és a gyógyszeripar területén történnek újabb intézkedések.

a gazdaságirányítási reform céljaival összhangban 1966-ban javítjuk a költségvetési szervek tervezési és gazdálkodási rendszerét is. többek között ezt szolgálta, hogy a költségvetésből gazdálkodó szervek első ízben két évre készítettek előirányzatot, ami a hosszabb távra szóló gazdálkodást hivatott előmozdítani, amint már említettem, a hatáskör növelését célzó változások történtek a tanácsi gazdálkodás rendszerében.

vállalatainknak az új gazdaságirányítási intézkedésekkel kapcsolatban már 1966-ban fokozott figyelmet kell fordítani a piacra, az itt jelentkező szükségletekre. nem elegendő a nagy szériák gyártása, ha ugyanakkor a lakosság fokozódó igényei nem elégíthetők ki a lakáskultúra, háztartási szolgáltatások, egyes közhasználati cikkek vonatkozásában. a tervszámok nem határozzák meg a teljes keresletet és nem kevés a hiánycikk ma sem. az a vállalat, amely erre időben felfigyel, anyagilag nem fog rosszul járni.

az elmondottakból is kitűnik, hogy az 1966. évi gazdálkodásban már számos vonatkozásban érvényesítjük a központi bizottság által megerősített irányelveket. a jelentősebb intézkedésekre azonban 1967-ben és főleg 1968 január elsején kerül sor, amikor a reform teljes egészében életbe lép.

tisztelt országgyűlés!

1966 harmadik ötéves tervünk kezdete. a terv fő arányai már kialakultak. a még hátralevő munka megvalósításakor biztosítani kell a beruházások koncentrációját azokra a területekre, ahol az új létesítmények leginkább elősegítik a gazdasági egyensúlyt és a fejlődés fokozott ütemét. meg kell vizsgálni széles összefüggéseiben néhány olyan kérdést, amely alapvetően befolyásolja jövőnket.

/folyt. köv./

bkk. 1. / dr. timár mátyás... 14. folyt./ gy

igy energiagazdálkodásunk fejlesztését, ezen belül a gázfelhasználás programját, alumíniumfeldolgozó iparunk fejlesztését, vegyiparunk, járműgyártási iparunk feladatait, a gépipar egyéb területein kialakítandó sulypontokat, a mezőgazdasági járulékos beruházások kérdését, az élelmiszeripar fejlesztési lehetőségeit. ki kell dolgozni, illetve tovább kell fejleszteni azokat a koncepciókat, melyek a következő 10-15 évre meghatározzák feladatainkat.

mindent el kell követnünk, hogy eredményeinket a folyamatos gazdálkodás alatt is gyarapítsuk, feltárjuk a termelés tartalékait, javítsuk a gazdaságosságot, a minőséget, a beruházási munkát.

a vállalatok vezetői törekedjenek a belkereskedelem áruellátásának javítására, az export tervén felüli növelésére. biztosítsák, hogy valódi kereslettel alá nem támasztott termelés sehol ne legyen. a felhasználók ne termeltesse és ne vegyenek át olyan termékeket, amelyeknek minősége nem kielégítő és amelyeknek realizálása bizonytalan. a tervet azokon a területeken teljesítsék túl, ahol ezt a népgazdaság érdekei valóban szükségessé teszik.

javitani kell az exportcikkek gazdaságosságát, helyt kell állni a világpiacon is cikkeink minőségével, korszerűségével. számos iparágban alacsony a tőkés export volumene. összes gépipari termelésünknek csupán 4 százalékát értékesítjük tőkés piacon. gyógyszeripari exportunk sem kielégítő e viszonylatban. bővíteni kell az élelmiszeripar termékválasztékát is. megkülönböztetett figyelmet kell fordítani az importanyagokkal való takarékosagra, különösen az olyan nagytömegű importanyagokra, mint a fa, a nyersbőr, kohászati termékek.

el kell érni, hogy a folyamatban levő nagy beruházások az előírt határidőre és a tervezett költségekkel valósuljanak meg, s realizálják azokat a gazdasági-műszaki eredményeket, amelyeket engedélyezésük alkalmával számításba vettek. az irányító minisztériumok tekintsék központi feladatuknak, hogy fejlesztési programjukat határidőre megvalósítsák.

/folyt. köv./

parlament

bkk 1./dr. timár mátyás beszéde..../ 15.folyt./s

fokozott szigorral kell fellépniök az állami és társadalmi ellenőrzés szerveinek a rendet sértő, hanyagul gazdálkodó vállalatokkal szemben, az irányító szerveknek és a bankoknak fel kell figyelniök minden rendellenességre, idejében intézkedniök kell, ha azt tapasztalják, hogy a termelés nem a tényleges szükségletek kielégítésére szolgál, és érvényesíteni kell a megfelelő szankciókat, kizárást a prémiumból, a nyereségrészesedési szabályok következetes érvényesítését, a beruházások bonyolításakor rá kell mutatni a kivitelezési idő elhúzódásának veszélyére, s arra, hol magasabbak a költségek, az irányító szerveknek a rosszul dolgozó vállalatoknál határozottabban le kell vonni a személyi konzekvenciákat.

terveink végrehajtásában a legnagyobb feladatok a vezetőkre hárulnak mind az államapparátus intézményeinél, mind a vállalatoknál, rajtuk áll, hogy kihasználják azokat a hatalmas lehetőségeket, amelyek a szocialista rendszerben, a tömegek munkájában rejlenek. bizunk abban, hogy a múlt évben végrehajtott intézkedések következetes továbbfejlesztése, a gazdaságirányítás rendszerében tervezett és fokozatosan megvalósuló reformok, a harmadik ötéves terv és távlati programjaink kidolgozása megértésre találjanak, és ennek nyomán a következő ötéves szakasz, de már az 1966-os év is növekvő eredményeket hoz népünk számára.

/mti/

- parlament -

bkk. 2. az 1966. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslat az országgyűlés előtt

t zs/j/gy/bs

1966. január 27.

csütörtökön délelőtt 11 órakor összeült az országgyűlés. az ülésen részt vett kádár jános, az mszmp központi bizottságának első titkára, kállai gyula, a forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke, fehér lajos, gáspár sándor, somogyi miklós, szirmai istván, az mszmp politikai bizottságának tagjai, továbbá a politikai bizottság póttagjai, a központi bizottság titkárai és a kormány tagjai

a diplomáciai páholyokban helyet foglalt a budapesti diplomáciai képviselők számos vezetője.

az ülést vass istvánné, az országgyűlés elnöke nyitotta meg.

bejelentette, hogy szabó józsef somogy megyei képviselő lemondott mandátumáról, és a megüresedett képviselői helyre gombaszögi jénő soronkövetkező pótképviselőt behívta. a lemondás folytán a honvédelmi állandó bizottságban egy hely megüresedett. vass istvánné javaslatára az országgyűlés egyhangulag molnár györgy szolnok megyei képviselőt választotta meg a bizottság tagjává.

bejelentette az országgyűlés elnöke, hogy klujber lászló interpellációját - amely a legutóbbi ülészen hangzott el, s az arra adott választ az országgyűlés nem fogadta el - az ügyrend 15. paragrafus 5. bekezdése alapján tanulmányozásra és tárgyalásra kiadta az ipari bizottságnak. a bizottság az interpellációban felvetett kérdés tanulmányozását még nem fejezte be, ezért ezzel kapcsolatos jelentését későbbi időpontban terjeszti az országgyűlés elé.

/folyt. köv.

11.26/-n

11.55 Be

bkk. 2. / az 1966. évi.... 1. folyt./ gy

vass istvänné ezután arról tájékoztatta a képviselőket, hogy a forradalmi munkás-paraszt kormány megbízásából dr. timár mátyás pénzügyminiszter benyújtotta az 1966. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot. az elnök a benyújtott törvényjavaslatot előzetes tárgyalásra kiadta az országgyűlés állandó bizottságainak és szétosztotta a képviselők között.

az országgyűlés elnöke bejelentette, hogy a népköztársaság elnöki tanácsának az országgyűlés 1965. november 13-án berekesztett ülészsaka óta alkotott törvényerejű rendeletéről szóló jelentését - az alkotmány rendelkezéseinek megfelelően - a képviselők között ugyancsak szétosztotta. az országgyűlés a népköztársaság elnöki tanácsának jelentését jóváhagyólag tudomásul vette.

az országgyűlés ezután vass istvänné javaslatára az 1966. évi állami költségvetésről szóló törvényjavaslatot tűzte napirendre.

ezután dr. timár mátyás pénzügyminiszter emelkedett szó-

lásra, s tartotta meg költségvetési exozéját. /timár mátyás beszédét mai bkk. 1. számú kiadáunkon közöltük. a beszéd embargóját feloldjuk./

/folyt. köv./

11.30/-n

11.55 Be

bkk. 2. / az 1966. évi... 2. folyt./ gy

dr. timár mátyás pénzügyminiszter beszédére a következő javításokat adjuk:

a bkk. 1. sz. hír /dr. timár... 2. folyt./ 1. bekezdésének alulról számított 3. sorában

... fejlődésünk meggyorsításában ... helyett

irandó. .... fejlődésünk b i z t o s í t á s á b a n...

a z anyag 4. folytatásának 1. bekezdésének 5. sorában a szöveg helyesen:

.... következtében fellépő szükségeltek.... /tehát a rendkívüli szó törlendő./

a 6. folytatás 4. bekezdésének 2. mondata helyesen a következőképpen kezdődik:

ezek az intézkedések elsősorban a magasjövedelmű kisiparosokat....

a 7. folytatás 1. bekezdésének 8. sorában kezdődő következő mellék mondat .... a hatvan miskolc... kimarad a helyes szöveg tehát a következő lesz:

...a budapesti 11. számú felszíni vízmű, a zuglói távbeszélő központ.

a 12. folytatás első bekezdésének utolsó előtti sorában műselyem kötöttáru után beszúrandó:

néhány cipőfajta és más áru - mintegy 15-20....

a 13. folytatás utolsó bekezdésének utolsó két sora helyesen a következő:

... összefüggéseiben a fő felhasználók és más érdekelt szervek bevonásával - néhány olyan kérdést, amely alapvetően befolyásolja jövőnket.

/folyt. köv./

12..20/-n

le

a p a r l a m e n t -

bkk. 2. /az 1966. évi... 3 folyt./ gy

dr. timár mátyás pénzügyminiszter nagy tapssal fogadott, beszéde után

dr. pesta lászló, a terv- a költségvetési bizottság előadója emelkedett szólásra.

Beszámolt arról, hogy a parlamenti állandó bizottságok rendkívül behatóan, elemzően tárgyalták meg a költségvetés tervezését, s jellemző a bizottságokban lezajlott viták élénkségére, hogy összesen 85 felszólalás hangzott el. Utalt arra, hogy a nyíltság és őszinteség, amellyel a párt és a kormány a közvélemény elé tárta a gazdaságpolitika időszerű problémáit, olyan eredménnyel is járt, hogy ma már tömegesen foglalkoznak az emberek a várható és megvalósuló reformok, a mechanizmus, sőt a termelés összetételének kérdéseivel és hasonló témákkal. Ennek a nagy érdeklődésnek örvendetes, pozitív eleme a kritika, a demokratizmus megnyilvánulásain kívül a reformok megvitatására irányuló készség, a hatásukban való reménység, a közösségi érzés fokozódása.

- mi, képviselők is tanulmányoztuk a második ötéves terv eredményeit, adatait. tudjuk, hogy a nemzeti jövedelem 26 százalékkal, az ipar termelése 48 százalékkal, a mezőgazdaságé 14 százalékkal növekedett, a lakosság egy főre jutó fogyasztása 18, reáljövedelme pedig 20 százalékkal emelkedett. meggyőződésünk azonban, hogy ezeket az eredményeket nem értük volna el a párt 1964 decemberi határozatai nélkül.

a továbbiakban dr. pesta lászló utalt az elmúlt esztendő munkájára, a termelékenység, a költségsszínvonal alakulására, a termelési feladatok megvalósításának ütemességére, a felesleges készletek feltárásában és hasznosításában továbbá a beruházások hatékonyabb végrehajtásában elért eredményekre. hozzáfűzte; az eredmények még csak kezdetiek, mert a felszabaduló anyagi erőket, eszközöket még nem sikerült igazán és hatásosan a legfontosabb gazdasági feladatok szolgálatába állítani, nem zökkenőmentes a termelés és a szükségletek összhangja, s a termelés és a forgalom folyamatában feleslegesen lekötött eszközök értéke nem csökkent.

12.27/-n

/folyt. köv./

le

bkk.2./ az 1966.évi...4. folyt./ gy

- az állandó bizottságok egyetértettek abban, hogy egy esztendő alatt nem lehet alapvető fordulatot elérni; a gazdasági és pénzügyi elképzelések, tervek megvalósítása több év következetes munkájának lesz eredménye. a most kialakuló egészséges tendenciák azonban reményteljesek, érvényesülésük számos probléma jó megoldását fogja eredményezni. a bizottságok ezért helyeslően vették tudomásul, hogy az idén folytatjuk az 1964 decemberi párthatározat szerint kialakított, illetve alakuló gazdaságpolitikát, s az idei év ugyanakkor szerves része a harmadik ötéves tervnek. ez annyit jelent, hogy irányító és lebonyolító szerveinknek nagyon átgondolt, közgazdaságilag jól megalapozott, bonyolultabb munkaszervezéssel járó feladatokat kell megoldani.

- a követelmények között szerepel a termelés és a szükségletek összhangjának tökéletesebb megteremtése, a műszaki fejlesztés meggyorsítása, termékeink korszerűbbé tétele, és a minőség világszínvonalra emelése, a termelékenység további növelése, a készletnövekedés megállítása, a takarékoság elveinek messzemenő érvényesítése a népgazdaság egész területén. e fő követelményekkel együtt jár többek között a szigorú, átgondolt munkaerőgazdálkodás, a folyamatos anyagellátás, a jól dolgozók fokozott megbecsülése és méltánylása.

dr. pesta lászló kiemelte, ha a mutatkozó kedvező tendenciák megszilárdulnak, a nemzeti jövedelem szolid, három-négy százalékos emelkedésével számolhatunk. a tervek szerint az ipari termelés az idén átlagban öt, a mezőgazdasági termelés 5,5, a kiskereskedelmi áruforgalom 4, a reálbér 1,5, az egy főre jutó reáljövedelem pedig 3,5 százalékkal emelkedik, s megfelelő termés estén ugyanígy nő a parasztság reál fogyasztása. a nem hiálkódó, láthatóan szolidan tervezett számok megnyugtató összhangban állnak egymással.

az előadó a továbbiakban foglalkozott az ár- és bérjellegű intézkedésekkel, majd rámutatott, hogy az idei állami költségvetés a terv fő céljait tükrözi és 95 milliárd forintot meghaladó bevételei, illetve kiadásai 6,2 százalékkal mulják felül a tavalyit. jelentősen, mintegy 9 százalékkal nő az állami vállalatoktól származó jövedelem. beruházásokra 45,1 milliárd forint áll rendelkezésre, s ez 5-7 százalékkal haladja meg a tavalyit.

12.33/-n

-21-

/folyt. köv./

le

bkk. 2. / az 1966. évi...5. folyt./ gy

dr. pesta lászló vázolta, milyen problémák foglalkoztatták legelőnkebben a különböző bizottságok tagjait. megemlítette, hogy az ipari bizottság behatóan elemezte a földgáz hasznosításának nehézségeit és a beruházások egy részének nem kellő hatékonyságát. a szakemberek nagy várakozással tekintenek a fizetési mértéket javító beruházások elé, amelyek előreláthatólag gyorsan megtérülnek. a mezőgazdasági bizottság egyebek között a beruházások és a mezőgazdaság távlati fejlesztése közötti összefüggéseket vizsgálta, a kereskedelmi bizottság pedig az ésszerűtlen, a csekély haszonnal jóval nagyobb veszteségeket okozó „ön-költség-csökkentés”, ellen emelt szót.

a szociális és egészségügyi bizottság meglepéssel nyugtázta a hálózatfejlesztésben, a társadalombiztosítás kiterjesztésében elért eredményeket, az egészségügy dolgozóinak jelentős részét érintő béremeléseket - ugyanakkor indítványozta: az egészségügyi intézmények munkaerőhiányának megszüntetése érdekében létesítsenek segédápolónői állomásokat, esetleg négyórás munkaidővel, s olyan létszámmal, amelynek évi kihatása mintegy tízmillió forint. a kulturális bizottság tagjai azt indítványozták, hogy az óvodai helyek számát 1 400-al, az általános iskolai tanulók napközi otthonos csoportjainak számát 110-el emeljék, és ez évtől kezdődően is engedélyezzék a körzeti iskolákba járó, erre rászoruló tanulók utiköltségének megtérítését. a terv- és költségvetési bizottság mindkét bizottság javaslatát megvizsgálta, magáévá tette és indítványozza, hogy az országgyűlés - az idén elérhető bevételi többlet és évközi megtakarítások terhére - engedélyezze az említett kérések teljesítését.

- minthogy a költségvetés, az idei népgazdasági tervvel összhangban, a nép érdekeit szolgálja, a terv- és költségvetési állandó bizottság nevében javaslom, hogy az országgyűlés - az előterjesztett módosításokkal - a költségvetést általánosságban és részleteiben fogadja el.

az országgyűlés ezután dr. pesta lászló javaslatára elhatározta, hogy a magyar népköztársaság 1966. évi állami költségvetéséről előterjesztett törvényjavaslatot általánosságban és részleteiben együtt tárgyalja meg.

/folyt. köv./

12.40/-n

le

bkk 2./ az 1966. évi.../ 6.folyt./s

ezután szünet következett.

szünet után az elnöklő dr. beresztőczy miklós vida miklósnak

----- adta meg a szót. a budapesti képviselő előtjáróban hangsúlyozta :

- megnyugvással tölt el, hogy az idei költségvetés a tavalyihoz képest - a kiadások és a bevételek terén egyaránt - mintegy 5.5 milliárd forinttal növekszik. ez annak köszönhető, hogy népgazdaságunk 1965-ben a megjelölt módon, eredményesen fejlődött. dolgozó népünk szorgalmas munkájával az 1965-ös tervet sikeresen teljesítette, sőt a terv több fontos előirányzatát túl is teljesítette.

indítványozta, hogy az országgyűlés terv- és költségvetési bizottsága megfelelő időpontban tüzze napirendre az ár- és bérintézkedések pénzügyi kihatásaival kapcsolatos kérdéseket, majd rámutatott : öröndetes, hogy az előirányzatok szerint - mintegy 45 százalékkal nő 1966-ban a földgáztermelés, s ezzel az energiafelhasználás múlt évihez viszonyított 4.8 százalékos emelkedésével együtt tovább folytatódik az energiaösszetétel kedvező változása. ezt a több mint félmilliárd forintos költséggel megépített hajdusoboszlói földgázüzem teszi lehetővé.

hangsúlyozta : a terv jelenlegi előirányzatai a további fejlődés feltételeit is biztosítják. beszámolt arról, hogy 1965-ben - az összes energiafogyasztáson belül - az 1960. évi 17 százalékról 25 százalék fölé emelkedett az olcsóbban termelhető és gazdaságosabban felhasználható szénhidrogének - olaj, földgáz, propán-bután, stb.- aránya. ezzel egyidejűleg a múlt évben elérte a 2207 kilométert a földgáz szállítására szolgáló vezetékek hossza. a földgáz megérkezett budapest határába, sőt egyes ipari üzemekbe is, mint például csepelre, a ganz-mávag-ba, a vörös csillag traktorgyárba, az egyesült izzóba, a kelenföldi erőműbe, valamint a gázgyárba. az északi vezetékrendszer pedig miskolcot, az ózdi és a lenin kohászati műveket, valamint a borsodi vegyikombinátot látja el földgázzal. ezért - mondotta - elismerés illeti meg az energiagazdálkodás és a gázipar illetékes dolgozóit, végső soron a nehézipari minisztériumot.

/folyt. köv./
13.10/-n

13.30 Be

le

parlament

bkk 2./ az 1966. évi.... / 7. folyt./s

a továbbiakban részletesen foglalkozott a földgáz szélesebb körű felhasználásának, a vezetékhálózat bővítésének, valamint a fogyasztók ellátásának, az új háztartások bekapcsolásának gondjaival, nehézségeivel. kérte a kohó-és gépipari minisztert, hogy kísérje megkülönböztetett figyelemmel az ezekhez kapcsolódó ipari feladatok megoldását, és sürgette: az építésügyi minisztérium vállalatai vállaljanak nagyobb részt a vezetékek lefektetéséből, s. biztosítsák az ehhez szükséges gépi és technológiai feltételeket, illetve szerelvényeket. hangsúlyozta: hasznosnak tartja azt az elvet, hogy a tanácsoknak kommunális érdekből beleszólási joguk legyen a vállalatok beruházásaiba és hogy - bizonyos határok között - a vállalatok kommunális hozzájárulást fizessenek. ezután javasolta, hogy szerezzenek érvényt a gázellátás fejlesztésével foglalkozó gazdasági bizottsági határozatoknak. a költségvetés tervezetét elfogadta.

/folyt. köv.

12.16/-n

13.30 Be

-24-

le

- parlament -

bkk. 2. / az 1966. évi.... 8. folyt./ gy

stark janka

----- pest megyei képviselő az óvodai helyek megfelelő kihasználásáért emelt szót. elmondta, hogy az újonnan épülő lakótelepeken majdnem minden esetben gondolnak kellő befogadóképességű óvodák létesítésére, a régebbi lakótelepeken viszont korántsem megnyugtató a helyzet. jóllehet számos helységben a községfejlesztési alapból jelentős hányadot fordítanak új óvodák berendezésére, illetőleg a régebbiek bővítésére - ez az igyekezet nem mindenütt hozza meg a kellő eredményt, mert a továbbiakban esetenként hiányzik a pénzügyi fedezet elegendő számú óvónő, ápolónő és kisegítő személyzet biztosítására, egyszóval az óvodák rendeltetésszerű üzemeltetésére. pest megyében - egyéb községek mellett - acsán 25, ócsán 75, hernádon 50, sződön 25, vácot 50, cegléden ugyancsak 25 személyes otthont építettek az óvodáskorú kisgyermeknek. az építkezéseket nagy értékű társadalmi munkával, odaadással segítette a helyi lakosság is. sajnálatos lenne tehát, ha a helyek egy részét - az előbb említett problémák miatt - továbbra sem tudnák betölteni. pedig sok dolgozó gyermeke rászorulna a napközbeni gondozásra, és az enyhítés a szülők gondjain bizonyosan a gyárban végzett munkájukon is meglátszana. ilyenformán erkölcsileg és anyagilag egyaránt jól kamatozna az az egyébként nem nagy ráfordítás, amellyel biztosítanák a helyek kellő kihasználásának személyi előfeltételeit.

a képviselő a költségvetést elfogadta és elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./

13.45/-n

-25-

le

parlament

bkk 2./ az 1966. évi... 9. folyt./ s

ezután szabó istván

----- hajdu-bihar megyei képviselő szólalt fel. bevezetőben utalt arra, hogy a mezőgazdaság 1966. évi terve, amely a termelés 5-5.5 százalékos növelését irányozza elő, igen nagy, de reális, teljesíthető feladat. megoldását segíti a költségvetés mezőgazdaságfejlesztési előirányzata, amely szerint népgazdaságunk 7.9 milliárd forintot fordít mező-gazdasági beruházásokra. ezenkívül más tárcák, illetve népgazdasági ágazatok költségvetésében is szerepelnek olyan beruházási célok - például konzervgyárak, tárolók, műtrágyagyárak, mező-gazdasági gépgyárak építése, illetve bővítése - amelyek közvetve hozzájárulnak a mezőgazdaság fejlesztéséhez.

a továbbiakban a képviselő hangsúlyozta, hogy a ter- teljesítését szolgálják a mezőgazdaságot érintő közelgőben hozott kormányintézkedések is. az új felvásárlási árak főként az állattartás gazdaságosságát fokozzák és növelik a tenyész-tési kedvet. bár az áremelések hatása konkrétan még nem mérhető, de hajdu megye számos termelőszövetkezetében máris tapasztalható olyan törekvés, hogy növeljék a tehén- és a juhállományt, bővítsék a marhahizlalat és általában az eddiginél több állati ter-méket állítsanak elő. ez egyébként nemcsak a közös, hanem a ház-táji gazdaságokra is vonatkozik.

- 1965-ben, mint ismeretes - folytatta a képviselő - mezőgazdaságunk 97 százalékra teljesítette termelési tervét. ez, figyelembe véve a mezőgazdaságot ért súlyos elemi csapá-sokat, a száj- és körömfájást és más körülményeket, rendkívül kemény munkát igényelt. tanulságos ezzel kapcsolatban vissza- emlékezni az 1952-53-as gazdasági évre, amikor ugyancsak nagy elemi csapás sújtotta a mezőgazdaságot. ezek a károk, tekintettel az akkori gazdaságpolitikára, a termelési viszonyokra és a paraszti öntevékenység alacsony fokára, szinte felbecsül- hetetlen termés kiesést okoztak. 1952-ben például hajdu- bihar megyében a cukorrépa termésátlaga 66, a kukoricáé 5,9 mázsa volt, - tavaly pedig 191, illetve 19,6 mázsa. a megye parasztsága 1953-ban 161 857 mázsa húst értékesített, 1965-ben pedig 405 726 mázsát. ez a néhány adat is világos bizonyítéka annak, hogy termelőszövetkezeti parasztságunk milyen lelki- ismeretes, áldozatos munkát végzett az elmúlt esztendőben, s ez még akkor is így van, ha - nagyrészt a rossz időjárás következtében - egyes betakarítási munkák helyenkint megkéstek.

/folyt.köv./

14.00/-n

-26-

parlament

bkk 2./ az 1966. évi... 10. folyt./ s

- parasztságunk elmúlt évi munkáját a társadalom túlnyomó része pozitívan értékeli. az utóbbi időben, főként a felvásár- lási és az egyes fogyasztói árak emeléséről szóló határozat óta azonban a városi lakosság egy részétől bizonyos „paraszt- ellenes, „ megnyilvánulásokat lehet látni. azok, akiktől az ilyen vélemények származnak, nem ismerik eléggé parasztságunk hely- zetét, életét és munkakörülményeit: nem látják világosan, hogy az érintett mezőgazdasági termékek többségénél még a fölemelt felvásárlási árak is legföljebb az önköltség megtérülését biz- tosítják és csak igen kis részben járulnak közvetlenül hozzá a parasztság életszínvonalának emeléséhez.

szabó istván felszólalása további részében a termelő - szövetkezeti önállóság fokozását előmozdító intézkedéseket méltatta. hangsúlyozta, hogy ez, az elsősorban a tervezés terén érvényesülő nagyobb önállóság egyben nagyobb felelősséget is jelent. egyfelől lehetővé teszi a szövetkezeti vezetők és tagok kezdeményezőkézségének kibontakozását, másfelől azonban azzal is jár, hogy mérleghiány esetén ezentul egyetlen szövetkezet vezetősége sem hivatkozhat arra, hogy „ ráerőszakolták, „ a tervet.

szabó istván befejezésül a mezőgazdaság munkaerőhely- zetének és a termelőszövetkezeti parasztság szociális ellátásának néhány problémájával foglalkozott. hangsúlyozta: a bevezetés előtt álló társadalombiztosítási intézkedések várhatóan hozzájárulnak ahhoz, hogy a falusi fiatalok az eddiginél jóval nagyobb arányban helyezkedjenek el a mezőgazdaságban s ezzel növekedjék a termelőszövetkezetek munkaképes, az új technikára is fogékony tagjainak száma.

a költségvetést elfogadta.

/folyt.köv./

14.05/-n

-27-

bkk.2./ az 1966. évi ...11. folyt./ s

hornung mátyás

----- szabolcs megyei képviselő a költségvetés mezőgazdasági előirányzatait elemezte. megelégedéssel állapította meg, hogy 1966-ban mezőgazdasági beruházásokra csaknem 8 milliárd forint áll rendelkezésre, s jelentős összeg, 4.4 milliárd forint jut vissza nem térítendő állami támogatások és kedvezmények formájában termelőszövetkezeteink fejlesztésére. megemlítette azonban, hogy évről-évre visszatérő gondot jelent a takarmányellátás biztosítása. szabolcs-szatmár megyében például évek óta nem tudják megtermelni a szükségletet. ennek csak részben oka az alacsony átlagtermés, a fő ok, hogy a takarmánytermő terület az egész szántóterületnek viszonylag igen kis része. súlyosbitja a helyzetet, hogy a takarmánytermő terület gyenge táperejű. igaz, a megye központi készletekből esztendőről esztendőre növekvő mennyiségű abrakot kap, ennek azonban negatív hatásai is vannak. szép számmal akadnak ugyanis olyan gazdaságok, amelyek a rendelkezésre álló lehetőségeket sem használják ki, mondván, hogy „majd segít az állam... kisebb-nagyobb bizonytalanságot is szül az állattenyésztésben a központi juttatás, mert a szövetkezetek előre nem tudják pontosan, milyen mértékű lesz az állami segítség. az állattenyésztés gazdaságosabbá tétele megköveteli, hogy szabolcs-szatmár megye takarmánytermő területét - egyéb növények rováására - legalább 12-15 százalékkal növeljük - hangoztatta. fontos feladat a megtermelt takarmány korszerű tárolása, előkészítése és maximális határfoku hasznosítása is. ehhez értékes segítséget nyújt a keverő-üzemek fokozatosan kiépülő hálózata; sokhelyütt azonban az üzemekkel egyidejűleg nem készültek el a hárulékos beruházások. sürgősen gondoskodni kell a keverő-üzemek mellett megfelelő tároló és szárító-kapacitásról, s nem elhanyagolható teendő a termelőszövetkezetekben a tervszerű, gyorsított ütemű takarmányelőkészítés, az etetés korszerűsítése és gépesítése sem.

a képviselő a költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta. ezután ebédszünet következett.
14.10/-n

/folyt. köv./

sc

- parlament -

bkk. 2. / az 1966. évi... 12, folyt./ gy

javítások a parlamenti tudósításokra:

a bkk. 1. sz. hír /dr. timár mátyás... 7. folyt./ 1. bekezdés 4. sorában kezdődő mondat helyesen a következő:

az év során olyan új létesítmények f e j e z ő d n e k be mint a pécsi hőerőmű.....

a bkk. 2. sz. hír / az 1966. évi... / első oldal 1. bekezdésének két utolsó sora a következő képpen hangzik:

... továbbá a politikai bizottság p ó t t a g j a i a központi bizottság t i t k á r a i és a kormány tagjai.

a bkk. 2. sz. hír / az 1966. évi... 3. folyt./ 4. bekezdés 3. sora helyesen a következő:

... az ipar termelése 47 százalékkal a mezőgazdaságé mintegy 10 százalékkal növekedett....

a bkk. 2. sz. hír / az 1966. évi...5. folyt./ 2. bekezdésének 6. sora a következőképpen hangzik:

.... segédápolónői á l l á s o k a t esetleg négyórás....

a bkk. 2. sz. hír / az 1966. évi... 8. folyt./ 1. bekezdésében a felszólaló képviselő neve helyesen dr. stark janka

a bkk. 2. sz. hír / az 1966. évi... 11. folyt./ 1. bekezdésében a képviselő neve helyesen: dr. hornung mátyás

/folyt. köv./

15.35/a

- 29 -

AKW

parlament

bkk. 2./ az 1966. évi... 13. folyt. / gy

a születés után polyák jános elnökletével folytatódott a költségvetés vitája.

nagy józsefné

----- könnyüipari miniszter emelkedett szólásra.
tisztelt országgyűlés!

az előttünk levő költségvetésnek csaknem 80 százalékát a különböző ipari, mezőgazdasági, kereskedelmi és közlekedési vállalatok fizetik be nyereségükből és más akkumulációs forrásból. a könnyüipari vállalatok összes befizetése a tavalyi 12,8 milliárd forintról 1966-ban 13,4 milliárd forintra emelkednek. a könnyüipar munkáját azonban nehéz lenne csupán ezekből a milliárdos számokból megítélni. munkájáról sokkal szemléletesebben beszélnek a kirakatok, még hozzá nemcsak budapest, hanem a vidéki városok, falvak kirakatai is. az utóbbi években vásárlóközönség igényesebb lett, az ipari és kereskedelmi vállalatok vezetői, dolgozói pedig mind jobban alkalmazkodnak a vásárlók igényeihez. ez önmagában mégis kevés lett volna eredmények eléréséhez.

- a fejlődésnek elsősorban az a magyarázata, hogy 1957 óta és különösen a második öt éves terv időszakában a párt és a kormány figyelme mindinkább a lakosság szükségleteinek kielégítésére és ennek megfelelően a fogyasztási iparok fejlesztésére, korszerűsítésére irányul. ennek alátámasztására elegendő kiragadni csupán azt az adatot, hogy az első öt éves terv idején összesen mintegy kétmilliárd, a második öt éves terv időszakában pedig már 6,4 milliárd forintot fordítottunk a könnyüipar fejlesztésére. ez az összeg a harmadik öt éves tervben előreláthatólag eléri a 9 milliárdot.

a miniszter a továbbiakban elmondotta, hogy egységesebb irányban alakul a beruházások összetétele is. rekonstrukcióval általában rövidebb idő alatt, aránylag kevesebb befektetéssel lehet ugyan olyan eredményeket elérni, mint egy teljesen új gyár építésével. a rekonstrukcióban rejlő lehetőségeket mindinkább felismerjük; ezt bizonyítja, hogy a második öt éves terv idejében a beruházási összegnek már kétharmad részét fordították az elavult gépi berendezések korszerűsítésére.

/folyt. köv./

15.50/a

- 30 -

PKA

- parlament -

bkk. 2. / az 1966. évi... 14 folyt. / gy

a könnyüipar termelése a második öt éves terv időszakában 37,3 százalékal, összességében a terv előírásának megfelelően növekedett. ez azonban csak a mennyiségi fejlődést mutatja, pedig jelentős a fejlődés a minőségben, a belső gyártmánystruktúrában is. a pamutkikészítő ipar egyes üzemeiben már befejezett rekonstrukció eredményeként például a nyomottáru termelés mintegy évi 50 millió négyzetméterrel nőtt, s ezen belül elsősorban a korszerűbb, sikszerű nyomott áru termelése növekedett. a cipőiparban egyebek között a műtalpas cipők arányának emelésével javították mind a gazdaságosságot, mind a minőséget.

a legfontosabb iparágak fejlődése - folytatta nagy józsefné - rendkívül pozitív eredmény még akkor is, ha ennek elsődleges, közvetlen hajtóereje rendszerint az exportbővítés. a könnyüipar összes nyersanyagainak több mint háromnegyed részét importáljuk, s ennek biztosításához az össztermelésnek mintegy egyharmadát exportra kell küldeni. így a könnyüiparnak fontos szerepe van a fizetési mérleg egyensúlyának, különösen a tőkés deviza kitermelésének biztosításában.

a második öt éves terv időszakában a könnyüipari export a termelésnél két és félszer gyorsabb ütemben növekedett. gyakori is a szemrehányás, hogy a legkorszerűbb, legdivatosabb termékek exportra kerülnek. ez részben igaz, de csak az érem egyik oldala. a nagyarányú export ugyanis pezsdítően, serkentően hat a belföldi ellátás színvonalának javítására is. jellemző példa erre a külkereskedelem által sürgetett habhátú textiliák helyzete. tavaly ebből a cikkből még csak 600 000 méter volt az össztermelés, idén már 2 millió méter lesz és ennek háromnegyed része belföldre kerül. az e cikket készítő győri pamutszövő és műbőrgyár vezetőit a gyártmányfejlesztés terén elért eredményeikért általában is példaképpül lehet állítani az egész könnyüipar elé.

az 1966 évi tervek a könnyüipari cikkekből körülbelül a múlt évi szinten biztosítják a belkereskedelem áruellátását. ezen belül néhány különösen keresett, korszerű cikkből sikerül a tavalyinál valamivel jobb ellátást biztosítani. ezek közé tartoznak a pamuttipusu szintetikus szövetek, az orkán-esőkabátok, a szintetikus kötöttáruk, a habhátú textiliák, a kárpirozott butorok, stb.

/folyt. köv./

15.57/a

- 31 -

PKA

bkk. 2. / az 1966. évi.... 15. folyt./ gy

- az idén jelentős erőfeszítéseket kíván a könnyűipar és a belkereskedelem ruházati ágazatában dolgozóktól az a kormányintézkedés - mondotta -, amely keréken 730 millió forint értékben leszállítja számos ruházati cikk árát. azt természetesen még most sem lehet pontosan kiszámítani, hogy melyik cikkből milyen lesz a kereslet, hiszen ez nagymértékben függ az időjárástól és a divat gyors változásaitól. ezért egyes cikkekből változó lehet az áruellátás színvonala, sőt, egyik-másik cikkből keletkezhet készlet vagy hiány. azt azonban már pontosan tudjuk, hogy az árszállítás zömében a keresett, a tömegek szükségleteit kielégítő cikkeket érinti és ezért máris intézkedtünk, hogy ha a kereskedelem ezt igényli, akkor az iparvállalatok menetközben is álljanak át ezeknek a cikkeknek a fokozottabb gyártására. így például a harisnyagyár az eredetileg tervezettnél mintegy félmillió párral több szintetikus harisnyát fog készíteni. az ellátás javítására ezenkívül mintegy másfélmillió négyzetméter ágyneműanyag, több mint másfélmillió pár szintetikus zokni, csaknem negyedmillió darab különböző szintetikus alsóruházati cikk és sok más áru tervenfelüli átadásáról intézkedett a kormány már eddig is.

- természetesen előfordulhat, hogy egy-egy városban, egy-egy üzletben akár a vásárlások hirtelen megélénkülése, akár a rossz elosztás, vagy más szervezési hiba miatt egy-egy cikk egyideig nem kapható. előfordulhat egy-egy táves ármegállapítás is, ezt azonban helytelen lenne az árszállítási intézkedések hibájának tulajdonítani.

/folyt. köv./

16.05/a

- 32 -

MA

bkk. 2. / az 1966. évi.... 16. folyt./ gy

ugy vélem, az ipari és a kereskedelmi vállalatok és a minisztériumi vezetők nevében is mondhatom: mindent el fogunk követni, hogy a leszállított áru cikkeket változatlan minőségben általában kapni lehessen. ezeket az árukat változatlan névvel és minőségben mindaddig gyártani kell, amíg arra jelentős kereslet van. emellett természetesen, a divat változásának megfelelően nagyon sok új ruházati cikk is meg fog jelenni. az ilyen új cikkek ára sem emelkedhet azonban, hogy ha a réggel azonos minőségű anyagból és azonos munkaigényesség mellett készül. garancia erre többek között az is - amit kevesen tudnak -, hogy a fogyasztói ármegállapítást a kormány nem bizta az iparvállalatokra, sőt még a könnyűipari minisztériumra sem, hanem a fogyasztók érdekeit képviselő árhatatalra és a belkereskedelmi-szervekre. természetesen viszont, hogy ha jobb anyagból, nagyobb munkaráfordítással tartósabb cikket állítunk elő, annak az árát ennek megfelelően kell megállapítani, hiszen ez többbe kerül a társadalomnak és többet ér a vásárlónak is.

nagy józsefné a továbbiakban hangsúlyozta, hogy az exporttervek teljesítése, a lakosság ellátása jelentős erőfeszítéseket követel a könnyűipari dolgozóktól is. részben erre való tekintettel, részben az áremelkedések ellensúlyozására a kormány intézkedése alapján a könnyűiparban is jelentős berendezésekre került sor. ez a könnyűipari munkásoknak mintegy 40-45 százalékát érinti, iparáganként, vállalatanként eltérő mértékben. a keresetek növekedése egyébként, mind a béremelésben részesülő, mind a többi munkásoknál attól is függ, hogy hogyan, milyen termelékenységgel dolgoznak.

/folyt. köv./

16.15/a

- 33 -

MA

bkk. 2. / az 1966. évi... 17. folyt./ gy

- mi magunk elé - folytatta - a vállalati igazgatók és más vezető társaink elé azt a feladatot tűztük, hogy szervezőmunkával, a vezetés színvonalának emelésével javítsuk a munkafeltételeket. ennek érdekében több területen már eddig is növeltük a vezetők önállóságát, hatáskörét. így például a könnyűipari vállalatoknak évek óta nem írunk elő kötelező termelési értéktervet, cikkenkénti termelési tervet, létszámot és sok más mutatót. számottevő önállóságot biztosítunk a vállalatoknak abban is, hogy az összevonás után hogyan szervezzenek a több gyárból valóban egységes vállalatot, hogyan egyszerűsítsék belső szervezetüket. a vállalati vezetőknek adott önállóság azonban még távolról sem elegendő. még mindig számos olyan részlet akad, amit a központi tervekben szükségtelen, vagy egyszerűen lehetetlen jól előírni. a teljes megoldást majd gazdaságvezetési reformunk kidolgozása hozza meg, mert az önálló gazdálkodáshoz jobb termelési árrendszerre, az anyaggazdálkodás teljes átértékelésére és sok más intézkedésre is szükség van még. addig is azonban, amíg a gazdaságvezetés szélesebbkörű reformját kidolgozzuk - és természetesen azután is - elsősorban dolgoznunk kell - fejezte be felszólalását nagy józsefné könnyűipari miniszter.

/folyt. köv./

16.17/a

- 34 -

MR

bkk 2./ az 1966.évi...../ 18.folyt./s

mohácsi Imre,

szolnok megyei képviselő azokról a lehető - ségekről szólott, amelyek kiaknázásával újabb beruházások nélkül is alaposan megtétehető eredményeit a mezőgazdaság. rámutatott, hogy a legtöbb helyen általában jobban kamatoztathatnák a rendelkezésre álló gépeket, technikai felszereléseket és az anyagi erőforrásokat. még nagyobb gondot kellene fordítani arra, hogy alapos megfontolás után, ésszerűbben gazdálkodjanak a műtrágyával és a növényvédő szerekkel, mindig időben végeztesék el a szükséges munkákat, mert egyébként a terméshozam növelése helyett veszendőbe megy a befektetés.

Kitért arra, hogy ma már állami gazdaságaink, termelő - szövetkezeteink nagy többségét jól képzett szakemberek irányítják. ugyanakkor azonban nyomatékosan aláhuzta : a mező - gazdasági nagyüzemek vezetőinek a közgazdaságtudományban is járatosnak kell lenniök. soron következő feladataink megoldásához a termelés sokoldalú és bonyolult összefüggéseinek felismerése is mindinkább elengedhetetlen követelménnyé válik, az irányítás minden szintjén ismerni kell a termelés során tett intézkedések pénzügyi kihatásait, a közgazdasági szemlélet kialakításának fontosságára utal az a kormányintézkedés is - mondotta a képviselő -, amely a termelőszövetkezetekben erősíteni kívánja a vállalati gazdálkodás egyes elemeit, s növeli a gazdaságosság, az önköltségcsökkentés, az amortizáció, stb. szerepét.

a képviselő a továbbiakban az új termelési módszerek, eljárások gyorsabb elterjesztését és szélesebbkörű alkalmazását sürgette.

- termelőszövetkezeteink vezetői közül - mondotta - sokan azért riadnak vissza az új módszerek alkalmazásától, mert ez kockázattal jár. igaz ugyan, hogy a megszokott és az ismert eljárások, a kitaposott ut biztonságosabb és kényelmesebb, de az élet mást követel a mezőgazdaságtól. ha kell, a kockázatot is vállalni kell, mert csak akkor lehetünk versenyképesek a termelésben, a gazdaságosságban, ha bátrabban alkalmazzuk az újat.

a képviselő a költségvetést elfogadta.

/folyt.köv./

16.25/a

- 35 -

MR

bkk. 2./ az 1966. évi.../ 19. folyt./s

Juhász János

fejér megyei képviselő bevezetőben beszögezte : az 1966. évi állami költségvetési tervezet előirányzatai magukban foglalják fejlődésünk lehetőségeit, egyben irányát és ütemét is. ezután részleteiben ismertette a fejér megyei dolgozóknak az 1964. decemberi párthatározat óta elért gazdasági eredményeit, az ipar tavalyi megyei tervét alapjában teljesítették, ahol az ország érdeke megkívánta - teljesítették : például a gépgyártásban, különleges gépjárművek, egyes kohászati és alumínium félkész termékek előállításában, valamint a bauxit termelésében, a legtöbb vállalat eleget tett export-kötelezettségének is. noha a megye építőiparának helyzetét munkaerő - problémák nehezítik, a beruházások kivitelezését 104 százalékra teljesítették, a lakásépítési program előirányzatainál tavaly 146 lakással többet adtak át. jól dolgoztak a közlekedés munkásai, eredményeik különösen azért méltánylanedők, mert az 1965-ös feladataik a megelőző esztendőhöz viszonyítva 25 százalékkal növekedtek, ugyanakkor a szállítási kapacitás ugyszólván semmit sem bővült 1964-hez képest, nem felesleges megemlíteni, hogy eredményeit a megye tulajdonrészt a munka termelékenységének növelésével és következetes, takarékos létszámgazdálkodással érte el. nagy lendítést jelentettek a különféle termelési mozgalmak, közöttük a szocialista brigádmozgalom, amely utóbbinak jelenleg is több mint 20.000 fizikai és műszaki dolgozó részvevője van.

az eredmények felsorolásával egyidejűleg a képviselő szólt a gondokról, nem kendőzte el a hibákat sem: az eddigiek-nél is körültekintőbben kell eljárni a gazdasági- és munkaszervezésben, nagyobb gondot kell fordítani a technológiai eljárások tökéletesítésére, a gyártmányfejlesztésre, a minőség javítására, a szállítási kötelezettségek pontosabb teljesítésére, a termelés ütemességének biztosítására. annak ellenére - mondotta a felszólaló - hogy az elmúlt évben a megye területén csökkent a túlórázás mértéke, ezen a téren van további tennivaló is.

/folyt. köv./

17.35/a

- 36 -

JK

bkk. 2. / az 1966. évi... 20. folyt./ gy

a következő gondolattal folytatta beszédét Juhász János: - dolgozóink, gazdasági szakembereink körében többször felmerült az a probléma, hogy a helyes határozatok, programok esetenként torzulást szenvednek a végrehajtás szintjén. a dolgozók biznak a párt és a kormány politikájában, egyetértenek a szükséges intézkedésekkel, következésképpen: erkölcsi és gazdasági kihatása van annak, ha a végrehajtás nem tükrözi a helyes programot, határozatot. például a második öt éves terv idején az ipar-át-szervezés következtében a fejér megyei termelőüzemek zöme trösztökhöz tartozó gyárrá lett. az összevonásoktól azt várták, hogy a régebbinél egészségesebb arányokat ölt majd az élő és a holt munkával való gazdálkodás, egyszerűsödik az ügyintézés, az adminisztráció. mégis megesett, hogy a - megszünt iparigazgatóságok nyomán létrejött - trösztök irányító, adminisztratív apparátusa a korábbiak többszörösére duzzadt.

ezután fejér megye 1966. évi tervfeladatai közül kiemelte a hatékonyabb műszaki fejlesztést, az ipari termékek minőségének közelítését a világszínvonalhoz és a technológiák korszerűsítését.

fejér megye képviselője az idei költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek is elfogadásra ajánlotta.

/folyt. köv./

17.40/a

- 37 -

JK

parlament

bkk 2./ az 1966. évi...../ 21. folyt./s

friss istván

----- budapesti képviselő rámutatott, hogy a népgazdaság ötéves fejlődése szemléletesen tükröződik a költségvetés fontosabb előirányzatainak évenkénti alakulásában is. az idei állami költségvetés bevételeinek, illetve kiadásainak összege például mintegy 95 milliárd forint - szemben az elmúlt esztendői 90 milliárd forintos végösszeggel. az emelkedés összességében tehát körülbelül 6 százalékos, az egyes előirányzatok növekedése azonban különböző mértékű. a védelmi ágazat költségei például csupán mintegy másfél százalékkal haladják meg a tavalyit, s hasonló mértékű az emelkedés az igazgatási ágazatban. a rend és jogbiztonsági ágazat kiadásai ennél is kisebb mértékben, összesen csupán 0.5 százalékkal emelkednek az idén. érdemes ezzel szembeállítani, hogy a szociális és egészségügyi célokra jutó összegek nagysága 7 százalékkal haladja meg a tavalyit, s ezen belül is a társadalombiztosításra szánt összeg az előirányzatok szerint 8.2 százalékkal múlja felül az 1965. évi. a tényleges emelkedés azonban ennél is nagyobb, mert az idei költségvetés tételei nem tartalmazzák az elhatározott ár- és bérintézkedéseket, nem szerepel tehát számoszlópaiban a családipótlék emelésével járó körülbelül 710 millió, továbbá a nyugdíjak emelésével járó 150 millió forintos összeg. ha ezeket is figyelembe vesszük, az ágazat kiadásai mintegy 15 százalékkal növekszenek. a kulturális ágazat előirányzatai összességében egy árnyalattal kisebb mértékben növekszenek az átlagos emelkedésnél, ha azonban az időközben elhatározott pedagógus- fizetés-emelést is számításba vesszük, az emelkedés meghaladja a 8 százalékot.

a képviselő ezután azt fejtegette, hogy a költségvetés számaiból kirajzolódó helyes irányú fejlődés olyan esztendő után következik be, amelyben népgazdaságunknak súlyos elemi csapásokkal, a kedvezőtlen időjárás miatt számottevő termés- kieséssel, száj- és körömfájással, stb. kellett megküzdenie.

- igaz, a népgazdaság egészének fejlődésében, az élet- színvonal alakulásában nem tudtuk elérni az előirányzott szintet, az 1965-ös esztendőnek azonban igen figyelemre méltó eredményei is voltak, amelyek értékes bizonyítékai dolgozó népünk alkotó erejének. hosszú lenne az eredmények mindegyikét felsorolni, csupán néhány alapvető tendenciát említek, amelyeknek fokozott érvényesülése az idén és a követ- kező esztendőben minden bizonnyal értékes eredményekkel gyarapítja országunkat.
/folyt. köv./

18.05/a

- 38 -

M

- parlament -

bkk. 2. / az 1966. évi... 22. folyt./ gy

biztató jelenség például, hogy 1965-ben javult a készlegazdálko- dás, számottevően emelkedett a munka termelékenysége és a ter- vezettnél kedvezőbb alakult hazánk külkereskedelmi egyenlege is. nem elhanyagolható kötelezettsége szakembereinknek, hogy ezeknek az eredményeknek az elemzését már a legközelebbi idő- ben megkezdjék, derítsék fel a sikerek és az esetleges elmara- dások minden rugóját, összefüggését, hogy még mélyebben megis- merjük fejlődésünk törvényeit, még tudományosabbá tehesük gaz- daságunk vezetését - hangsúlyozta friss istván.

- azok körében, akik nem valami nagy szimpátiával figyelik fejlődésünket, egyre hangosabb a lárma arról, hogy „a kommuni- sták gazdasági nehézségekkel küzdenek, s kénytelenek olyan uta- kat keresni, amelyek vissza, a kapitalizmus felé vezetnek,.. a neveltséges, ábrándokon alapuló állítások cáfolatára nem is érdemes sok szót vesztegetni. elegendő, ha csak arra utalunk, hogy a szovjetunió négy- és fél évtizeddel ezelőtt elmaradott, kifosztott, ezer sebből vérző ország volt, ma pedig a világ egyik vezető ipari és katonai nagyhatalma. úgy látszik, hogy a kommu- nisták mégis meg tudnak birkózni a gazdasági feladatokkal. amit ezek a nem nagyon jóindulatu bírálóink mondanak, abból egy dolog kétségtelenül igaz, a kommunisták valóban új utakat keresnek, valóban soha sem elégedettek azzal, amit már elértek, és mindig kutatják a lehetőséget, hogyan lehetne még jobb, még nagyobb ered- ményeket elérni.

- a jelenlegi helyzetben természetesen külön okaink is van- nak arra, hogy keressük a lehetőségek jobb kiaknázásának útját- módját. fejlődésünk az utóbbi években lelassult. lépten-nyomon tapasztaljuk, hogy nem élünk kellően azokkal az adottságok- kal, amelyeket gazdasági rendszerünk kínál. sokhelyütt él még bürokrácia, nem megfelelő még a takarékoság, a beruházások, a műszaki fejlesztés feladatainak megoldása nem halad mindig a kívánt ütemben, s mindezek következtében a nemzeti jövedelem sem emelkedik olyan mértékben, ahogy szeretnénk. a hibákat, hiá- nyosságokat nem rejtjük véka alá, valamennyit nagyon alaposan számba vesszük, sőt a közvéleményt is arról akarjuk meggyőzni, hogy hibáinkkal nem békülhetünk meg, gyökerükig kell hatolnunk, mert csak így válhat teljesen világossá mi az, amin változtatnunk kell.

/folyt. köv./

18.10/a

- 39 -

Pr

bkk. 2. / az 1966. évi... 23. folyt./ gy

- változtatnunk kell például nem kellően tudományos tervezési rendszerünkön, mert nincs megfelelő áttekintésünk arról, hogy a tudomány és a technika fejlődése hogyan bontakozik ki előrelátólag a legközelebbi évtizedekben, s ennek megfelelően körülbelül milyen arányokban, milyen új területeken kell a legnagyobb erőfeszítéseket tennünk az előrehaladás érdekében, távlatokban hogyan kell majd erőnket átcsoportosítanunk.

- nincs megfelelő áttekintésünk - s erre vonatkozólag tudományos kutatási tapasztalatunk sem - arról, hogy a népgazdaság általánosan fejlődő keretei között hogyan, milyen területen és milyen mértékben következnek majd be a szükségletek változása. Sok mindent teszünk és igyekszünk tenni a fogyatékoság megszüntetéséért. Ide tartozik például a matematikai módszerek kiterjedtebb alkalmazása a tervezésben, s annak mélyrehatóbb tanulmányozása, hogy területek különböző részletei mennyire illeszkednek szervesen egymásba, hogy hogyan kell legcélszerűbben felhasználni a külkereskedelmet az ország fejlődésében, hogyan kell megtervezni és megszervezni beilleszkedésünket a nemzetközi munkamegosztásba.

Friss István ezután rámutatott, hogy rendkívül fontos az elmúlt esztendőben felgyülemlett tapasztalatok mielőbbi gyakorlati hasznosítása. Példaként említette, hogy az elmúlt esztendő egyértelműen bebizonyította: a mezőgazdaság több beruházást igényel, mint amennyire korábban gondoltunk. Ugyancsak figyelemre méltó tapasztalat, hogy a beruházásokat komplex módon kell megtervezni és végrehajtani, mert ez rendkívül fontos tényezője népgazdaságunk fejlődésének.

A jövőben tehát minden esetben számolnunk kell azzal, hogy nem elegendő, ha a népgazdaság bizonyos ágát, vagy éppen annak egy részét erőteljesen fejlesztjük - csak a komplex beruházások biztosíthatják, hogy a befektetett összegek valóban meghozták a várt eredményeket. Ezt példázza a költségvetési vitában már szóba került gyümölcstelepítések. A telepítésekkel párhuzamosan ugyanis nem gondoskodtunk tároló-helyiségekről, a csomagoláshoz és elszállításához szükséges feltételekről. A tanulságokat már az idei költségvetésben hasznosítjuk, hiszen a gyümölcstelepítés területe csökken, ezzel szemben a járulékos beruházások nagysága nő. Hasonlóképpen megiszívlelendő - és lényegében már meg is szívták - tanulság, hogy míg földgázkincsünk feltárásában jelentékeny eredményeket értünk el, a felhasználáshoz szükséges berendezések, vezetékhalózat kiépítésében jócskán elmaradtunk.

18.20/a

- 40 -

/folyt. köv./

bkk 2./ az 1966.évi... / 24.folyt./s

- a tervezés megjavításával párhuzamosan tovább kell fejlesztenünk népgazdaságunk irányításának rendszerét. Ez többek közt azt is jelenti, hogy le kell ráznunk magunkról olyan béklyókat, amelyeket az elmúlt másfél évtizedben mi magunk raktunk magunkra, a hibák egy része abból származott, hogy gazdaságunk irányítása túlságosan centralizált volt. Ez egyebek között azzal a következménnyel járt, hogy nem nevelődhetek ki kellő számban megfelelő helyi vezetők, nem bontakozhatott ki a helyi kezdeményezőkézség, mondván, hogy „ugy is mindent fent irnak elő”, „jóllehet egy sor problémát csak a helyszínen lehet helyesen megítélni és megoldani.

- a teendő világos, sokan felvetik azonban, hogy ha a helytelen gyakorlaton változtatunk, hogyan tudjuk biztosítani az irányítás tervszerűségét, egységét? A kérdéssel szembe kell nézni és szembe is néztünk. Alapos vizsgálódás után jutottunk arra a megállapításra - s ezt mély meggyőződéssel valljuk -, hogy ha világosan látjuk a célt, amelyre törekedniünk kell, akkor megvan a szabadságunk arra, hogy a legkülönbözőbb, a legcélravezetőbb eszközöket igénybe vegyük terveink megvalósítására. Ha világosan áll előttünk, hogy mit akarunk, ha tudjuk, hogy hová akarunk eljutni, nagyon sok eszközt tudunk felárni a központi elképzeléseken és a központi irányításon kívül, amely mind előbbre visz bennünket. Persze vannak dolgok, - számuk nem is kevés - amelyeket továbbra is központilag kell figyelemmel kísérni és irányítani, de ezerszerre több az olyan kérdés, amelyre a helyszínen lehet és kell megtalálni a leghelyesebb választ. S ha erre a jogot és a lehetőséget megadjuk, nemcsak nagyobb érdeklődést, hanem nagyobb lelkesedést is támasztunk a helyi vezetőkben, dolgozóknak. Ha ehhez párosítjuk a helyes anyagi ösztönzés eszközeit, akkor ebből a népgazdaságnak lesz a legtöbb haszna. Ilyen módon tengernyi olyan nehézséget tudunk elhárítani, amelyet csupán központi utasítással legfeljebb fél sikerrel küzdhetünk le.

- a gazdaságirányítás új rendszerének kidolgozásában igen sokan végeztek már eddig is nagy munkát, tudásuk legjavát adva. A reform végrehajtásában ennek ellenére bizonyára lesznek zökkenők, s megvalósítása után is lesznek hibák, hiszen az élet mindig színesebb, sokoldalubb, mint ahogy azt bárki előre el tudja képzelni. A reformot tehát a megvalósítás során is lehet és kell tovább csiszolni, javítani a menet közben szerzett tapasztalatok alapján, - hangoztatta Friss István. A költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta. /folyt. köv./

18.30/a

- 41 -

FR

bkk. 2. / az 1966. évi.... 25. folyt./ gy

a következő felszólaló, széll jános csongrád megyei képviselő

a mezőgazdaság költségvetésével foglalkozott. helyeselte, hogy a költségvetés a tavalyinál nagyobb összeget irányoz elő a termelőszövetkezeti majorok villanyhálózatának és bekötőútjainak kiépítésére. főként az utóbbiakra van igen nagy szükség, mert a bekötőutak hiánya vagy rossz állapota most igen sok kárt okoz. a rossz vágy éppen „uttalan utakon”, most egy megrakott pótkocsi vontatásához gyakran 2-3 zetor traktor is szükséges, ez pedig lényegesen növeli a szállítás, végső soron a termelés költségét, a villanyhálózat bővítése főként a gazdasági épületek, istállók gépesítése végett fontos, mivel ezekben többnyire elektromos meghajtású gépekkel lehet a munkát termelékenyebbé, könnyebbé tenni.

a képviselő helyesléssel fogadta a költségvetésnek azt a részét is, amely szerint növekszik a szőlő- és gyümölcsstermelés járulékos beruházásaira fordítandó összeg. a telepítéseket most egyelőre csak minimális mértékben, s csupán az export és a hazai fogyasztás számára legfontosabb fajtákkal kell folytatni, viszont annál több gondot kell fordítani a meglevő fiatal ültetvények minőségének javítására. ehhez feltétlenül bővíteni kell a szőlők, gyümölcsösök művelésére, ápolására szolgáló gépek állományát. egyéb körülmények mellett szükségessé teszi ezt a nagy ültetvényekkel rendelkező termelőszövetkezetek egy részében fennálló munkaerőhiány is. javasolta: a további telepítéseknél fokozottabban vegyék figyelem az egyes gazdaságok munkaerőhelyzetét és jobban számoljanak ezeknél a munkáknál a családtagok részvételével is.

a költségvetést elfogadta.

/folyt. köv./

18.32/a

- 42 -

PKK

bkk 2./az 1966.évi..... 26. folyt. / s

dr. törő imre

----- akadémikus, pest megyei képviselő az elkövetkező időszak fontos gazdasági előirányzatait kulturális kérdésekkel állította párhuzamba. szemléletesen így fogalmazta meg felszólalásának magvát : a termékeny gondolatokat feltáró szellemi erő olyan forrás, amely óriási tartalékot jelent a népgazdaság számára, s amellyel törődni, az emberek műveltségét gyarapítani nem kisebb feladat, mint a gazdasági teendők végrehajtása. a termelési tervek teljesítése, a termelékenység fokozása korunkban ugyanis előfeltételezi a sokoldaluan képzett embert, a művelt szakmunkást, aki ért a korszerű gépek, új műszerek kezeléséhez és kellő értelemmel, politikai ismeretekkel is bír a társadalom dolgainak megértéséhez. ilyenformán a kultura széleskörű terjesztése nem utolsó sorban népgazdasági érdek, mostanában úgy mondják, hogy „ a tudomány termelő erővé lett, „.

államunk, kormányzatunk esztendőről-esztendőre mind több pénzt fordít kulturális célokra, művelődésre. a társadalomnak érdeke, hogy ezeket az anyagiakat csakis ilyen célokra fordítsák. a központi népi ellenőrzési bizottság nemrégiben tartott vizsgálata mégis megállapította, hogy többhelyütt nem a rendeltetésének megfelelően gazdálkodnak ezekkel az összegekkel. a kellő körültekintés hiányára vall például, hogy a dunai cement és mészmű - járulékos beruházásból emelt - művelődési házát a dolgozók lakóhelyeitől olyan távol építették, hogy az ugyyszólván kihasználatlanul áll. ugyanakkor a 25.000 lakosu vácotton nincs a korszerű követelményeknek megfelelő művelődési ház. a legtöbb községben egyetlen művelődési intézmény kielégítheti a lakosság kulturális igényeit, mégis előfordul, hogy különböző szervek külön-külön építtetnek művelődési otthonokat, amelyeknek látogatottsága így jóval kisebb a kívántnál. ez a helyzet egyebek közt a pest megyei solymáron, a nógrád megyei etes községben, a borsod megyei királdon, a zala megyei lovászi és kutfej községben, ugyanakkor 500 községben, több városban, siirün lakott nagyvárosi munkáskerületben nincs megfelelő művelődési otthon.

/folyt. köv./
18.40/a

- 43 -

PKK

parlament

bkk 2./ az 1966.évi... 27. folyt./ s

a művelődésre előirányzott összegek esetenkénti rendszeres felhasználását más kirívó példákkal is illusztrálta a képviselő. bács megyében a kiskunhalasi járás 33 termelőszövetkezete a második ötéves terv időszakában az 5 millió forintos szociális és kulturális alapjából évente csupán 16.000 forintot fordított kulturális kiadásokra; másfelől a nógrád megyei szécsényi járásban a művelődési otthonok kulturális feladatainak megoldásához 290.000 forintos állami támogatás állt rendelkezésre, s ezzel szemben - fittyet hányva ezen összeg nagyságára - különböző üzemeknél, vállalatoknál összességében egymillió forintot használtak fel népművelés címén nem kulturális célokra.

felszólalása befejező részében a képviselő a nemrégiben megalakított országos népművelési tanács és a megyei tanácsok végrehajtó bizottságai mellett működő megyei népművelési tanácsok tevékenységét, feladatait körvonalazta.

a képviselő a költségvetést elfogadta.

ezután az elnök szünetet rendelt el, majd vass istvánné elnökletével folytatódott a tanácskozás.

/folyt. köv.

18.42/a

- 44 -

AKK

parlament

bkk 2./ az 1966.évi..... 28. folyt./ s

mihályfi ernő

----- nógrád megyei képviselő kulturális és ezen belül. képzőművészeti életünk helyzetével, néhány időszerű kérdésével foglalkozott. hangsúlyozta :- mint az elmúlt jubileumi esztendő tapasztalatai is bizonyítják - a szocialista művészet, a szocialista-realista művészet hazai hagyományai, amelyekre a további fejlődést építeni lehet, sokkal gazdagabbak, mint ahogy azt a közvélemény, a nagyközönség, és a művész társadalom eddig gondolta.

beszámolt arról, hogy az elmúlt két esztendőben tárlatok sorozata szolgálta képzőművészetünk haladó hagyományainak feltárását és széleskörű ismertetését. a szocialista képző - művészek csoportjának emlékkiállítás, a xx. század legnagyobb magyar festőművészeinek, a világ egyik legnagyobb proletár festőjének, derkovits gyulának teljes életművét bemutató tárlat, a dési-huber istván emlékkiállítás, az úgynevezett nyolcak és a konstruktivisták munkájának, tehát századunk művészeti forradalma kezdetének feltárása és bemutatása, az ezeket kísérő vita mind-mind azt igazolta - fejtegette a képviselő -, hogy a művészet fejlődésében sem ugrást nem lehet tenni, sem pedig a már megjárt ut egyes szakaszait nem lehet kikapcsolni és ezzel éppen a szocialista művészet legjelentősebb hazai hagyományait kihagyni.

- nem lehet a fejlődésből kikapcsolni azt a művészi forradalmat, amely nálunk az 1910 körüli években kezdődött, és 1919-ben érte el tetőpontját - rövid ideig tartó lehetőségek miatt - csak a leggyorsabban, legközvetlenebbül ható művészetben, a forradalmi plakátművészetben. azután a negyedszázados ellenforradalmi terror után, 1945-ben folytatódott - sajnos, egy ideig nem zavartalanul.

- szocialista képzőművészetünk nagyszerű haladó hagyományait felmértük. a kép tiszta, megtörténhetett az eredmények összege-zése, a szintézis, és ma már e hagyományok felhasználásával, ezekkel szerves kapcsolatban folytatódik képzőművészeti életünk. ez a legfőbb tanulsága a x. magyar képzőművészeti kiállításnak is, - mondotta, majd azzal foglalkozott, hogy képzőművészetünk új eredményeit élénk érdeklődéssel fogadja a magyar művészetbarátok mind népesebb tábora. tavaly például jóval több mint százezer nézője volt a tihanyi muzeumban megrendezett szoborkiállításnak.

/folyt. köv./

18.47/a

- 45 -

AKK

parlament

bkk 2./ az 1966.évi... 29.folyt./s

forradalmi eredmény ez. és nem az egyetlenség. jóval több, mint százezer látogatója volt a x. magyar képzőművészeti kiállításnak, amelynek anyagából egymillió forintért vettek képeket, szobrokat a különböző intézmények, állami szervek és a magánosok.

- a látogatók száma és reagálása egyben a közizlés fejlődését is bizonyítja. sikere van olyan tartalmilag és formailag egyaránt korszerű műveknek is, amelyeket csak elmélyült odaadással, a szem és a szív szoktatásával lehet megérteni és megközelíteni. tíz és százazrek már megtették ezt az utat, s napjainkban az értők százezres tábora sorakozik mai képzőművészeink körében.

rámutatott, hogy a néha az egész országot érdeklő és - a tv képernyője előtt - immár százazrek bekapcsolásával zajló képzőművészeti viták, - mint amilyent például a hódmezővásárhelyi szántó-kovács jános emlékmű is kiváltott - is azt bizonyítják, hogy közönségünk legfőbb igénye a mai alkotásoknál a tartalom, a mondanivaló. tehát az, hogy a mű ne csak „beszéljen”, hanem mondjon is valamit, szóljon hozzá társadalmunk legfőbb kérdéseire, a tartalmilag üres, vagy csak formai problémákkal bajló, formalista művektől észrevehetően elfordul az egyre növekvő számú közönség. ezért helyes mai művészetpolitikánknak az az elve - hangsúlyozta a képviselő - hogy a közvélemény ítéletére bizza a döntést. megemlítette: a x. magyar képzőművészeti kiállításon is teljes érdektelenség, közömbösség fogadta a vitathatatlanul szürrealista, egzisztencialista, társadalmunkban talajtalan és gyökértelen kísérleteket.

mihályfi ernő ezután türelmet, megértést kért azoknak a fiatal művészeknek a számára, akik még nem találták meg igazi kifejezőmódjukat és a különködés, a modorosság mellékutcaiban vergődnek, majd rámutatott, hogy a festészet, a szobrászat és a grafika mellett hasonló eredmények jellemzik képzőművészetünk más műfajait is, így például az építőművészetet, és az igazi hivatására ráataláló iparművészetet.

/folyt.köv. /

- 46 -

PKK

parlament

bkk 2./ az 1966.évi...../ 30.folyt./s

1....

- természetesen képzőművészeti életünkben is vannak hibák, nehézségek, akadályok, amelyek lassítják a további fejlődést. sajnálatos például, hogy a képzőművészek szövetsége még nem tudott a kibontakozó, lendületes fejlődés élére állni. sürgős feladatnak tűnik, hogy a közeljövőben sorra kerülő közgyűlésen megkeressék a szövetség munkájának formáit, feladatait, teendőit, - hangsúlyozta a továbbiakban, majd így folytatta:

- örvendetes viszont a vidéki képzőművészeti élet elvengése. ma már hódmezővásárhely, miskolc, pécs, szolnok, és ujabban salgótarján budapesttel versenyez. a tanácsok műteremlakások építésével, külön díjakkal, megbízásokkal vonzzák a fiatalt, tehetséges művészeket. ez az egészséges decentralizálás máris felszámolta a vidék elmaradottságából származó provincializmust, és egyik-másik vidéki központ, így például a hódmezővásárhelyi iskola - fontos tényezője lett a mai magyar képzőművészeti stílus kialakulásának.

méltatta a derkovits ösztöndíjnak, valamint annak a jelentőséget, hogy az építési beruházások költségeinek két ezrelékét képzőművészeti alkotásokra kell fordítani. maradandó monumentális alkotások születtek ebből az összegből az elmúlt években - mondotta, majd elismeréssel szólott az állami lektorátus munkájáról. ezután a kiállítási helyiségek jelenlegi hiányának enyhítésére terjesztett elő javaslatot. emlékeztetett arra, hogy a nemzeti galéria a harmadik ötéves tervben felköltözik a várpalotába, s indítványozta, hogy a felszabaduló kossuth lajos téri épületet továbbra is tárlatok rendezésére használják fel. termet ugyanis a legkülönbözőbb kiállítások számára adhatnának otthont, s gazdaságilag is indokolt ez a megoldás, mert az épület esetleges átalakítása más célokra többet kerülne, mint egy új irodaház.

/folyt.köv./

19.15/a

- 47 -

PKK

parlament

bkk 2./ az 1966.évi...../ 31.folyt./s

szóváltette : érdemes lenne megfontolni, hogy nem időszzerű -e egy új, friss, mozgékony, a művészeti eseményekkel lépést tartó képzőművészeti hetilap megindítása, majd egyebek között a televízió fejlődésének néhány időszzerű kérdésével foglalkozott. rámutatott, hogy az előfizetők számának gyors gyarapodása - ma már több mint 800.000 előfizetőt tartanak nyilván - lényegében közös nevezőre hozta az egész ország kulturális életét - budapesttől a legkisebb faluig. hangsúlyozta: a televízió - jóllehet munkájának módszereit, a legkülönbözőbb rétegek érdeklődésének figyelembe vételével, menet közben kell kidolgoznia - elismerésre méltóan oldja meg sokrétű, bonyolult feladatát.

- nagy öröm a képviselőnek - mondotta -, hogy ilyen eredményekről számolhat be. ezek mind azt bizonyítják, hogy művészeti életünk elvi, ideológiai irányítása és gyakorlati szervezése is helyes és megnyugtató. az erre vonatkozó költségvetési tételék óvatossággal - 1965-höz képest - biztosítja a további fejlődést is. ezért a költségvetést jó lelkiismerettel fogadom el, - fejezte be felszólalását Mihályfi Ernő.

/folyt.köv. / m

19.23/a

- 48 -

parlament

bkk 2./ az 1966.évi.... 32.folyt./s

varga istván

----- budapesti képviselő mondanivalóját. ázzal kezdte, hogy az országgyűlés előtt fekvő idei költségvetési tervzet a tavalyinál 6.2 százalékkal, összességében 5.6 milliárd forinttal több. a tervek szerint az iparban idén 2709 millió forint műszaki fejlesztési alappal gazdálkodnak, az elmúlt évinél 104 millió forinttal nagyobb összeggel. e lehetőségek ésszerű kihasználását az 1961-ben létrehozott országos műszaki fejlesztési bizottságnak kell megszerveznie. fontos teendők - hangsúlyozta a felszólaló - a gyártmányfejlesztés hatékonyságának javítása, a műszaki fejlesztésben még előforduló vállalati, kutatóintézeti profil - párhuzamok felszámolása. sajnálatos tényként említette meg, hogy esetenként többféle termék fejlesztéséhez kezdenek hozzá egyidőben, s nem csoda, hogy így több időt fecsérelnek egy-egy termékfajta korszerűsítésére, mint amennyi körültekintőbb tervezéssel elegendő lenne. ez csökkentheti a gyártmányok exportképességét, hiszen mire elkészülnek, a világpiacon esetleg már elavult árunak számítanak. elengedhetetlen továbbá, hogy még a fejlesztés megkezdése előtt felmérjék, van-e, s mekkora igény a majdani korszerűsített termékre. ha ez nem történik meg, a népgazdaságot nagy anyagi kár érheti, s a vállalatok is nagyon ráfizethetnek.

a továbbiakban a képviselő javasolta, hogy azokat a vállalatokat, amelyeknek az országban egyedülálló profiljuk van - helyes lenne az érdekelt kutató intézetekkel, vagy ezek valamelyik részével, összeházasítani, - legalább is részlegesen. a távlati, alkalmazott és alapkutatásokat továbbra is önálló tervező, kutató intézmények végeznék. gyorsítaná műszaki fejlődésünket az is, - mondotta -, ha e téren tovább javítanák az együttműködést a kgst-n belül a szovjetunióval és a szocialista országokkal.

a képviselő ezután a különböző iparágak technológiai fejlesztésével, korszerű gépesítésével, műszerezésével foglalkozott, majd bejelentette, hogy elfogadja és elfogadásra ajánlja az 1966.évi költségvetési tervzetet.

/folyt.köv./

m

19.27/a

- 49 -

parlament

bkk 2./ az 1966.évi...../ 31.folyt./s

szóváltotta : érdemes lenne megfontolni, hogy nem időszzerű -e egy új, friss, mozgékony, a művészeti eseményekkel lépést tartó képzőművészeti hetilap megindítása, majd egyebek között a televízió fejlődésének néhány időszzerű kérdésével foglalkozott. rámutatott, hogy az előfizetők számának gyors gyarapodása - ma már több mint 800.000 előfizetőt tartanak nyilván - lényegében közös nevezőre hozta az egész ország kulturális életét - budapesttől a legkisebb faluig. hangsúlyozta: a televízió - jóllehet munkájának módszereit, a legkülönbözőbb rétegek érdeklődésének figyelembe vételével, menet közben kell kidolgoznia - elismerésre méltóan oldja meg sokrétű, bonyolult feladatát.

- nagy öröm a képviselőnek - mondotta -, hogy ilyen eredményekről számolhat be. ezek mind azt bizonyítják, hogy művészeti életünk elvi, ideológiai irányítása és gyakorlati szervezése is helyes és megnyugtató. az erre vonatkozó költségvetési tételök óvatosságvizsgálata - 1965-höz képest - biztosítja a további fejlődést is. ezért a költségvetést jó lelkiismerettel fogadom el, - fejezte be felszólalását Mihályfi Ernő.

/folyt.köv. / m

19.23/a

- 48 -

parlament

bkk 2./ az 1966.évi.... 32.folyt./s

varga istván

----- budapesti képviselő mondanivalóját. ázzal kezdte, hogy az országgyűlés előtt fekvő idei költségvetési tervezet a tavalyinál 6.2 százalékkal, összességében 5.6 milliárd forinttal több. a tervek szerint az iparban idén 2709 millió forint műszaki fejlesztési alappal gazdálkodnak, az elmúlt évinél 104 millió forinttal nagyobb összeggel. e lehetőségek ésszerű kihasználását az 1961-ben létrehozott országos műszaki fejlesztési bizottságnak kell megszerveznie. fontos teendők - hangsúlyozta a felszólaló - a gyártmányfejlesztés hatékonyságának javítása, a műszaki fejlesztésben még előforduló vállalati, kutatóintézeti profil - párhuzamok felszámolása. sajnálatos tényként említette meg, hogy esetenként többféle termék fejlesztéséhez kezdenek hozzá egyidőben, s nem csoda, hogy így több időt fecsérelnek egy-egy termékfajta korszerűsítésére, mint amennyi körültekintőbb tervezéssel elegendő lenne. ez csökkentheti a gyártmányok exportképességét, hiszen mire elkészülnek, a világpiacon esetleg már elavult árunak számítanak. elengedhetetlen továbbá, hogy még a fejlesztés megkezdése előtt felmérjék, van-e, s mekkora igény a majdani korszerűsített termékekre. ha ez nem történik meg, a népgazdaságot nagy anyagi kár érheti, s a vállalatok is nagyon ráfizethetnek.

a továbbiakban a képviselő javasolta, hogy azokat a vállalatokat, amelyeknek az országban egyedülálló profiljuk van - helyes lenne az érdekelt kutató intézetekkel, vagy ezek valamelyik részével, összeházasítani, - legalább is részlegesen. a távlati, alkalmazott és alapkutatásokat továbbra is önálló tervező, kutató intézmények végeznék. gyorsítaná műszaki fejlődésünket az is, - mondotta -, ha e téren tovább javítanák az együttműködést a kgst-n belül a szovjetunióval és a szocialista országokkal.

a képviselő ezután a különböző iparágak technológiai fejlesztésével, korszerű gépesítésével, műszerezésével foglalkozott, majd bejelentette, hogy elfogadja és elfogadásra ajánlja az 1966.évi költségvetési tervezetet.

/folyt.köv./

m

19.27/a

- 49 -

bkk. 2. / az 1966. évi.... 33. folyt./ gy

a következő felszólaló, Kovács József Békés megyei képviselő bevezetőben hangsúlyozta: az 1966. évi költségvetésnek külön jelentőséget ad az a tény, hogy harmadik ötéves tervünk első esztendejének előirányzatait foglalja magában. felszólalásában mezőgazdasági kérdésekkel foglalkozott.

felhívta a figyelmet arra, hogy mivel a mezőgazdaság az idén a tavalyinál valamivel kevesebb beruházást kap, különösen fontos, hogy a rendelkezésre álló kisebb összeget a lehető leg-gazdaságosabban, leghatékonyabban használják fel, a legszüksé-gesebb kiadásokra fordítsák. az állami gazdaságok például ta-valy decemberben sok olyan gépet vásároltak, amelyekre csak később, s akkor sem feltétlenül lesz szükségük, mert ami legin-kább kellett volna, már nem volt kapható, a rendelkezésükre ál-ló pénzt viszont az év végéig el kellett költeniük. ebből az egyetlen példából is következik - mondotta a képviselő -, hogy az iparnak és a kereskedelemnek az eddigénél sokkal jobban szem e-lőtt kell tartania a mezőgazdasági üzemek igényeit.

a mezőgazdaság gépesítésével kapcsolatban megemlített egy másik problémát is. egyes termelési ágazatok komplex vagy majd-nem teljes gépesítését rendkívül megnehezíti, hogy valamelyik munkafolyamat elvégzésére még nem terveztek vagy nem gyártanak gépet, s ez a „hiányzó láncszem”, nagymértékben csökkenti a többi, meglevő gép hatékonyságát is. példaként hivatkozott a lucernatermesztésre, amelynek gépesítésére már igen sokat ál-doztunk, de a nagyteljesítményű kazalozók hiányában a többi, va-lóban korszerű, jó gép kapacitását sem lehet teljes egészében kihasználni.

mezőgazdaságunk gépesítésében nagy gondot okoz az is - mondotta a továbbiakban Kovács József -, hogy még nincs elegendő jól képzett dolgozóink. az utóbbi években a mezőgazdaság tömege-sen kapott új gépeket, főleg traktorokat, és bár nagy számban képeztek ki traktorosokat is, a néhány hetes tanfolyamokon nem sajátíthatják el a viszonylag bonyolult gépek megfelelő kezelésé-hez szükséges ismereteket. ez is az egyik, s nem is a legkis-sebb oka annak, hogy a nagyértékű gépek gyakran romlanak el s általában igen rövid idő alatt mennek tönkre. a képviselő szerint ezért rendkívül fontos, hogy a mezőgazdasági dolgozók szakmai-technikai képzése lépést tartson a mezőgazdasági üzemek anyagi-technikai bázisának fejlesztésével.

a költségvetést elfogadta.

/folyt. köv./

bkk 2/ az 1966.évi..... 34.folyt./s

dr. Fekszti István

szabolcs-szatmár megyei képviselő elégedetten nyugtázta, hogy 1966-tól több területen növekednek a tanácsok bevételi forrásai, majd a gazdálkodás jelenlegi rendszerének továbbfejlesztésére, ésszerűsítésére terjesztett elő javaslatokat. egyebek között indítványozta, hogy az eddigi éves tervezés helyett - a lehetőségekhez mérten - hosszabb időre, több esztendőre előre állapítsák, határozzák meg a tanácsok bevételeit, a rendelkezésre álló összegeket. ez több szempontból is előnyös lenne - mondotta. - így például elejét venné a még eléggé gyakori évvégi költe-kezéseknek. megakadályozná, hogy a költségvetési előirányzatok telje-sítésének ürügyén meg gondolatlanul, ésszerűtlenül, ahogy mondani szokták, minden áron felhasználják a megmaradt százazreket, milliókat. a tervezésnek és a gazdálkodásnak ez a módja ugyanakkor azt is lehetővé tenné, hogy nagyobb feladatok megoldására koncentrálják egyébként megoszló erőforrásaikat a tanácsok.

a képviselő azt is megfontolásra ajánlotta: nem kellene-e felülvizsgálni a költségvetés tervezetét és végrehajtását szabályozó, korlátozó megkötöttségek - normák és normatívák - jelenlegi rendszerét. nagyobb önállóságot kellene adni a gazdál-kodó szervezeteknek, hogy - bizonyos központi előírásokon belül - a helyi adottságoknak, viszonyoknak megfelelően csoportosítsák anyagi eszközeiket. tehát a szükségleteknek megfelelően az egyik helyen többet, másutt pedig kevesebbet költsenek.

helyeselte, hogy a költségvetés egy részét a népgazda-ság fizetési mérlegét javító beruházásokra fordítják, illetve tartalékolják. rámutatott: életünk ugyyszólván minden területén lehetőség van arra, hogy kis befektetéssel gyorsan érjünk el eredményt. egyebek között elmondta, hogy náluk, szabolcs megyében például öntözésre használhatnák fel a tiszta, a szamos, a tur holtágait, amelyekben közepes csapadék idején 30-40, aszályos hónapokban pedig 10-15 millió köbméter víz gyűlik össze.

végül arra hívta fel a figyelmet, hogy nagyobb gondot kell fordítani a több termést, jobb minőséget biztosító megelőző intézkedésekre. ha időben és nemcsak a baj bekövetkezése után permeteznek, stb. milliókat menthetnek meg a pusztulástól.

a költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra ajánlotta.
/folyt. köv.

bkk. 2. / az 1966. évi.... 35. folyt./ gy

bódi László

-----
csongrád megyei képviselő felszólalásában egyebek közt kiemelte az ipari szakmunkásképzés jelentőségét. hangsúlyozta, hogy iparunk csak akkor tud eleget tenni az évről-évre növekvő követelményeknek, ha a szakmunkásképzés színvonala is megfelelő ütemben emelkedik és az intézetek számára messzemenően biztosítjuk a magas szintű oktatás, nevelés feltételeit. a képviselő elmondta, hogy az utóbbi esztendőben nagyot fejlődött csongrád megye és szeged város ipara. a fejlődéssel azonban egyelőre nem tud lépést tartani a szakmunkásképzés. az ipari tanulók elavult, eredetileg sem oktatási célokat szolgáló épületekben tanulnak, a tantermek zsúfoltak - mindez sürgető feladattá teszi korszerű szakmunkásképző iskola és tanműhely létesítését szegeden.

ezután részletesen foglalkozott csongrád megye hévizeinek hasznosításával. dél-alföld első termálkutját szegeden tárták fel 1927-ben. az elmúlt esztendőben azonban meggyorsult a feltárás, s a szegedi odessza-lakótelepen 1 900 méter mélységből 90 fokos vizet hoztak felszínre. a forrás percenkénti 1 500 literes hozama az elmúlt fűtési idényben 5 milliárd 450 millió kalória hőmennyiséget szolgáltatott a lakótelep fűtéséhez és melegvízellátásához. az idei fűtési idényben a városnegyed újabb részeit látják el hőenergiával, s jelenleg 874 lakást, továbbá áruházat és más létesítményeket fűtenek a kut vizével. a város több más pontján is furtak már termálvizet adó kutakat, s hozamukat folyamatosan hasznosítják. szeged ma már kilenc hévzforrással rendelkezik, s a szakemberek folytatják a kísérleti furásokat és a gazdaságossági vizsgálatokat. annyi máris bizonyos, hogy az egykor energiaszegény városként elkönyvelt szeged jelenleg értékes geotermikus energiabázissal rendelkezik. reméljük, hogy a szegedi geotermikus program végrehajtását zavartalanul folytathatjuk és állami támogatással még szélesebb körben hasznosíthatjuk hévizeinket a közületek és a lakosság ellátásában - hangsúlyozta bódi László.

a költségvetést elfogadta és az országgyűlésnek elfogadásra javasolta.

/folyt. köv./

19.54/a

- 52 - ■

bkk. 2. / az 1966. évi.... 36. folyt./ gy

ezután tóth László győr megyei képviselő emelkedett szólásra.

-----
bevezetőben hangsúlyozta: a költségvetésben előirányzott összegelosztása az egyes népgazdasági ágazatok között jól szolgálja a további fejlődést.

a képviselő a továbbiakban arról szólt, hogy a dolgozók országsszerte nagy várakozással tekintenek a gazdaság-irányítási rendszerünk továbbfejlesztésével kapcsolatos intézkedések elé. ez a várakozás jogos ugyan, - mondotta, - de szükséges azt is leszögezni, hogy az új mechanizmustól sem várhatunk csodát. rajtunk valamennyiünkön, a mi munkánkon múlik, hogy az új intézkedések milyen eredményeket hoznak majd - s a munka javítására lehetőség is, szükség is van már a gazdaságirányítási reform bevezetése előtt is. ezzel kapcsolatban utalt arra, hogy egyesek kizárólag a munkásoktól és parasztoktól, a fizikai dolgozóktól várnak termelékenyebb, eredményesebb munkát, s megfelelkeznek arról, hogy ennek feltételeit: a munka jó megszervezését, a megfelelő anyagellátást és a többi elsősorban az üzemek, vállalatok, szakágazatok vezetőinek kell biztosítaniuk.

a hatékonyabb munkát akadályozza a bürokrácia is, amely az elmúlt években át meg át szötte egész gazdasági életünket. ezt természetesen máról holnapra nem lehet megszüntetni, de a képviselő véleménye szerint csökkentésére többet lehetne és kellene tenni, mint amennyi eddig történt. utalt arra, hogy az állami gazdaságok számára bevezetendő új bizonylati rendszer sem biztató ebből a szempontból, s az állóeszközök most megkezdett újra értékelési eljárásának is sok a bürokratikus vonása.

a képviselő a továbbiakban az ellenőrzés jobb megszervezésének, egyszerűítésének szükségességéről beszélt. ezzel kapcsolatban elmondotta, hogy a statisztikai igazgatóság tavaly felmérést végzett győr megye 29 termelőszövetkezetében, s megállapította, hogy az első ~~1963~~ 1963, 925, a második félévben pedig 1896 személy járt ellenőrzés céljából ezekben a gazdaságokban.

félévben

/folyt. köv./

20.09/a

- 53 - 1K

bkk. 2. / az 1966. évi... 37. folyt./ gy

ugyancsak jellemző példaként mondotta el, hogy a közelmúltban megbizta a vezetés alatt álló Lajta-hansági állami gazdaság személyzeti előadóját: vezessen nyilvántartást arról, hogy el- lenőrzés, tanácsadás, látogatás, stb. címen hányan keresik fel a gazdaságot. az előadó két hét múlva azzal fordult hozzá, hogy vegyenek fel valakit erre a munkára, mert ő egyedül nem győzi...

tóth László felszólalása végén ugyancsak a Lajta-hansági állami gazdaság példájával bizonyította, hogy megfelelő szervezeti keretek között, jó szakmai vezetéssel, a termelésben közvetlenül részt vevő dolgozókra támaszkodva a korábban veszteséges üzemet is rövid idő alatt nyereségessé lehet fejleszteni.

a költségvetést elfogadta.

gászó sándor

----- zala megyei képviselő előljáróban azt hangsúlyozta, hogy a népgazdaság idei - a harmadik ötéves terv első esztendejére eső - feladatainak elvégzéséhez megvannak a reális feltételek, ezeket okosan, ésszerű munkaszervezéssel, takarékos gazdálkodással kell kihasználni. az elsőrendű feladatok közé tartozik - mondotta - a gazdasági egyensúly biztosítása, az exporttervek maradéktalan teljesítése, továbbá az, hogy a lehetőség szerint csökkentsük a külföldről behozott nyersanyagok és késztermékek mennyiségét a hazai gyártás fejlesztésével.

vidéki vonatkozásban - a gazdálkodás objektív körülményei- nek szempontjából - többek között arra kell ügyelni, hogy a zök- kenőmentes munkát folyamatos nyersanyag- és energiaellátással biztosítsák. elmondotta a továbbiakban: a megyei képviselők kez- deményezésére tavaly helyesen módosították a zalai kőolajipari vállalat exporttervét, s az intézkedés mintegy 600 000 dollárt eredményezett. további hasonlóan jó eredmények eléréséhez a képviselő kérte az illetékeseket, hogy gondoskodjanak zala me- gye fontos exporttermékeinek - például a bitumen, a készruha, a sajtfeleségek - folyamatos elszállításáról. felhívta a figyelmet arra, hogy a megye olajiparában még korán sincs minden rendjén. gondosabban, körültekintőbben kell bánni az importanyagokkal is, amelyekből olykor nagy készletet hevernek hasznosítatlanul. javaslatot tett a zalai kőolajipari vállalat kapacitásának a korábbinál jobb kihasználására, elsősorban a termékek szállítá- sa szempontjából, mivel szerinte itt nagy összegű költségmegtá- karítást lehetne elérni.
/folyt. köv./

20.15/a

- 54 -

bkk. 2. / az 1966. évi... 38. folyt./ gy

felszólalása végén a képviselő a megyéjében történő talajja- vitásokkal foglalkozott, majd befejezésül az idei költségvetést elfogadta.

szendrei sándor

----- komárom megyei képviselő egyebek közt rámutatott, hogy az egyes mezőgazdasági termékek, köztük is elsősorban a szarvasmarha és a tej felvásárlási ár- nak emelése komárom megyében is kedvező visszhangra talált, majd azokról a tennivalókról szólott, amelyeket a ter- melőszövetkezetek amortizációs alapjának megteremtése ró az illetékesekre. hangsúlyozta :

- mivel a termelőszövetkezetek az amortizációs alaptól megkötöttségek nélkül, elhatározásuk és szükségleteik szerint vásárolhatnak, az országos kereskedelmi szerveknek a mezőgazda- sági gépeknek az eddiginél nagyobb mennyiségével és gazdagabb választékával kell rendelkezniük, mint a szigorú keretgazdálkodás idején. számolni kell azzal is, hogy a közös gazdaságok igényei eltérnek majd az elmúlt évek gyakorlatától, mert olyan gépeket - köztük pótkocsikat, teherautókat, rakodógépeket, stb.- szeret- nének vásárolni, amelyekből a kínálat évekig nem tartott lépést a kereslettel.

ezzel egyidejűleg - fejtegette a képviselő - a javító üzemek teljesítőképességének erőteljes fejlesztésére is szük- ség van. a gépjavitó állomások ugyanis ma még csak a termelőszövet- kezeti géppark egy részét tudják ellátni. ezért helyes lenne, ha a nagyobb közös gazdaságok önállóan rendezkednének be a fel- adat megoldására, s műhelyeik a gépek gondozásán, ellátásán kívül bizonyos szolgáltató tevékenységet fejtenének ki a lakosság számára. azokat a termelőszövetkezeteket pedig, amelyek saját gépjavitó bázist hoznak létre, hitelekkel és a munkák elvégzésé- hez szükséges gépek biztosításával támogassák.

/folyt. köv./

20.20/a

- 55 -

parlament

bkk. 2. / az 1966. évi.... 39. folyt./ s

hangsúlyozta annak fontosságát, hogy az állami költségvetésből a gazdaságilag meg nem erősödött termelőszövetkezetek támogatására szánt összegeket az eddiginél a gyümölcszöbbszövetkezetek amortizációs befizetési és hitelvisszafizetési kötelezettségének alakulását. kérte, hogy azok a termelőszövetkezetek, amelyek megfelelő feltételekkel és lehetőségekkel rendelkeznek ehhez, ne készen kapják, hanem maguk állíthassák elő a sertés- és szarvasmarhatenyésztéshez szükséges keveréktakarmányt. ez a szakemberek számításai szerint - egyedül a szállítási költségekben 175 millió forintos megtakarítást jelentene évente.

szendrei sándor az 1966. évi költségvetés tervezetét a komárom megyei képviselőcsoport nevében elfogadta.

az elnöklő vass istvánné ezután a csütörtöki ülést bezárta. az országgyűlés pénteken délelőtt 10 órakor az 1966. évi költségvetés vitájával folytatja munkáját.

/folyt.köv./

20.24/a

- 56 -

W

- parlament -

bkk. 2. / az 1966. évi... 40. folyt./ gy

javitás a parlamenti tudósításhoz:

a bkk. 2. sz. hír / az 1966. évi... 23. folyt./ 4. bekezdés 5. sorában a mondat a következőképpen kezdődik:

ezt példázatként a költségvetési....

a bkk. 2. sz. hír / az 1966. évi... 26. folyt./ 1. bekezdésének 1. sora helyesen a következő:

dr. törő imre akadémikus budapesti képviselő.....

a bkk. 2. sz. hír / az 1966. évi... 34. folyt./ 2. bekezdésének 2. sora helyesen a következő:

felülvizsgálni a költségvetés tervezését és ....

a bkk. 2. sz. hír / az 1966. évi... 36. folyt./ utolsó bekezdésének alulról számított 2. sora a következőképpen hangzik:

... hogy az első fél évben 925 a második.....

/mtj/

..

- vége -

20.35/a

- 57 -

W

M.T.I.

Kiadja a Magyar Távirati Iroda. Budapest, I. Fém-utca 5-7. Telefon: 159-490, 359-590

A szerkesztésért és kiadásért a vezérigálgató felel.

m t i b e l f ö l d i h i r e k

1966. január 28.

bb. 1. középületépítő vállalat alakult

i sb/lk/e vg cz

1966. január 28.

Budapesten eddig általában az ém 41-es és az ém 45-ös építőipari vállalat dolgozói építettek középületeket, szállodákat, belkereskedelmi, művelődésügyi és idegenforgalmi létesítményeket. A csaknem azonos fajtájú feladatok koncentráltabb, szervezettebb elvégzésére most az építésügyi minisztérium építőipari főigazgatóságának intézkedésére összevonták a két vállalatot. Ezzel megalakult az ém középületépítő vállalat, amelynek mintegy 4400 dolgozója ebben az évben csaknem félmilliárd forint értékű munkát végez el. Többek között újabb épületeket adnak át a budapesti műszaki egyetemnek, befejezik a budai várpalota első épületszárnyának építését, valamint folytatják a hengerformájú budapesti toronyszálló és még egy sor más épület munkálatait.

Az összevonással fokozódik a két vállalat gépeinek és egyéb eszközeinek kihasználása. A volt 45-ös vállalat saját szak- és szerelőipari üzemei is most már az egyesített építési vállalatot segítik abban, hogy kevesebb alvállalkozóval, egyszerűbb kooperációs munkával teljesítse a feladatokat. Az összevonással adódó munkaszervezési lehetőségek és az erők jobb kihasználása - az előzetes számítások szerint - 3 százalékkal növeli majd a termelékenységet. A vállalat termelési költsége pedig többmillió forinttal lesz kevesebb, mint az egyesítés előtti külön gazdálkodásnál volt. Az építés iparosítására, a jelentős műszaki fejlesztésre kidolgozott tervek alapján is időszerű volt ez az összevonás. Az a cél ugyanis, hogy ne csak lakásokat, ipari- és mezőgazdasági építményeket, hanem most már a középületeket is előregyártott szerkezetekből építsék. A sokféleképpen variálható, univerzális középületszerkezet, az univáz terve már elkészült. Az előregyártásra is rövidesen sor kerül, tehát az építőknek is hozzá kell fogniuk az előregyártott középületek korszerű építési szervezetének kialakításához. /mti/